

Naujienu Antroji Dalis

NR. 548

CHICAGOS LIETUVIŲ LITERATūros DRAUGIJOS LEIDINYS

XVI METAI

VACLOVUI BIRŽIŠKAI PASTATĖ ANTKAPI

Prof. V. Biržiška

1960 m. lapkričio 27 dieną Lietuvių Tautinėse Kapinėse prie prof. Vaclovo Biržiškos kapo buvo atidengtas juodo švedų marmuro antkapis. Į antkapio atidengimo iškilmes susirinko apie 200 mokslininko draugų, mokinių ir gerbėjų.

Iškilmių metu buvo pasakytos kelios kalbos. Pirmas kalbėjo prof. Pranas Čepėnas, ilgametis prof. Vaclovo Biržiškos bendradarbis. Štai Prano Čepėno tarti žodžiai:

Didžiai gerbiamieji profesoriaus Vaclovo Biržiškos giminės, draugai ir gerbėjai

Visų pirma Komiteto vardu dėkoju susirinkusiems į šias kuklias iškilmes, kuklaus paminklo atidengimo proga. Taip pat dėkoju visiems aukotojams, kurie įgalino Komitetą šį paminklą pastatyti, dėkoju architektui meniškai sutvarkiusiam paminklo įrašą.

Jeigu prof. Vaclovui Biržiškai paminklas turėtų būti panašus į nuveiktų darbų didį ar vertumą, tai tikrai būtų monumentalus ir didingas paminklas, su milžinišku velionies skulptūriniu atvaizdu ir greta tos skulptūros būtų knygų krusnis, nes velionis, prof. Vaclovas Biržiška, neįsivaizduojamas be knygų. Jis knygą rašė, kitų kadaise kada parašytas rinko, kad lietuviui būtų žinoma apie lietuviškų knygų esimą. Jis sutelkė Kauno Vytauto Didžiojo universiteto bibliotekon didžiausią lietuviškų knygų ir rankraščių rinkinį.

Vaclovas Biržiška, nors ir miręs, bet savo darbais jis gyvas, jis yra mūsų tarpe. Jis gyvas savo paveikslu giminėms, draugams, pažįstamiems, jis gyvas visiems tiems, kurie domisi mūsų tautos kultūra, kurie turi šio tokį reikalą su lietuviška knyga, kurie domisi mūsų tautos praeitimi, lietu-

vių raštija, ir, apskritai, visu mūsų tautos praeities gyvenimu.

Jis trumpą laiką buvo nustumtas užmarštin okupuotoje Lietuvoje: nors ir ten naudojosi jo rašytomis, jo redaguotomis knygomis, tačiau okupantui buvo pavojingas ir neleido minėti jo pavardės.

Taigi, ir laisvajame pasaulyje ir okupuotoje Lietuvoje taip dažnai minimos jo knygos, vienu ar kitu klausimu jo pasisakymai, jog nesinori tikėti, kad jis yra pasitraukęs net savo kūnu iš gyvųjų tarpo. Savo dvasia, savo palikimu, savo darbais, jis yra su mumis.

Garsus vokiečių poetas Schilleris yra pasakęs, kad, kas yra pakankamai nuveikęs savo laiko gėriui, tas paliks amžinai gyventi.

Jis dirbo visą savo amžių lietuvių tautos labui, jos laisvei, jos apšvietai ir kultūrai. Jis išgyveno su tauta didįjį džiaugsmą, atkuriant tautai savo valstybę ir didįjį liūdesį, netenkant tautai laisvės.

Gyvenimas be dvasinių ir materialinių turtų sankaupos negalėtų progresuoti, įvairėti, tobulėti. Betgi kasdieniniame gyvenime vieni žmonės pasvyra krauti tik materialinius turtus, kiti gi atsideda dvasinių turtų kaupimui. Iš gyvenimo praktikos žinome, kad materialinių turtų kaupėjai dažnai juos tenaudoja tik grynai savo asmens reikalams, o, priešingai, dvasinių turtų kūrėjai nesigaili jų ir jie veikia ir dirba ne sau, bet tautai, visuomenei, žmonijai. Tat visai nenuostabu, kad dvasinių turtų savininkai stengiasi savo kūrybos lobius skleisti plačiosios visuomenės sluoksnuose. Kuo plačiau pasavina kūrėjo dvasinius turtus, tuo jis palieka amžinesnis, savo idėjomis, savo dvasia, savo idealizmu tautoje bei visuomenėje.

Profesorius Vaclovas Biržiška dirbo ir veikė plačiuose lietuviško gyvenimo baruose; jaunystėje revoliucionierius, kovotojas dėl tautos laisvės, dėl nuskriaustųjų ir pažemintųjų tautiečių teisių.

Lietuvai atgavus Nepriklausomybę, profesorius Vaclovas Biržiška dirba įvairiausių valstybei reikalingą darbą. Vėliau Vaclovas Biržiška atsidėjo vien mokslui, mūsų raštijos paminklų rinkimui, praeityje lietuvių tautos sukurtų kultūros lobų telkimui bei lietuvių kultūros tyrimui. Be knygų, be straipsnių lietuvių tautos reikalais, nepamirštas jo paminklas (Tęsinys 2-me pusl.)

Dienų Skeveldros

1.

Kalėdos — gaspadoriams bėdos, kaip seniau buvo mėgiama sakyti. Kalėdos ir N. Metai, ypač anglo-saksų kraštuos, be kitų įpročių, jau papročiais ir tradicija tapusių, užneša ir sveikinamųjų atvirukų srutą. Gera tai ar bloga, nesiryžtu spręsti. Aš pabalsuočiau už ... popieriaus skiautėlę, kuri per metus pasimetusius žmones vėl minutei kitai sušaukia krūvon, bent atminime. Eglutė, didelė-didelė tyła, ir grįžta veidai ir vardai, grįžta su šilima ir šypsena, ir visa tai už keletą centų...

Žinoma, galima atvirukų paprotį atmesti. Iš principo arba, biznieriškai šnekant, taupumo (arba: šykštumo!) sumetimais. Niekas neverčia. Valia valūžė (vaikščioti galva ar pn. "asmeniškai" elgtis).

Mane... žavi kai kurių žmonių sumanymas daryti "apyvartą" ir neįtikimiausia proga ar keisčiausiomis aplinkybėmis. Pernai vienas (Chicago, Ill.) prekybininkas pranešė (per dienraščius ir savaitraščius), kad Kalėdų ir N. Metų proga *vietoj sveikinimų* aukoja labdaros tikslams... \$3. (tris dolerius). Aišku, išvardijo savo biznio rūšį, adresą, prekybos valandas. Beje, pridūrė ir savo žmonelės vardą. Vienas profesionalas (paskui pavardę seka M.D.) už penkinę atpylė visų dėmesiu namų ir ofiso adresą, valandas ir žmoną (vardu... — kas skaitė, atsimena!).

Manding, jei *vietoj sveikinimų*, tai Balfui bent \$10. — mažesnės sumos, ypač profesionalų, dvelkia... bizniu, atliekamam prie Kalėdų eglutės, ir dar pozuojant į patriarchus. Bet tai — tsss... — "grynai privati" nuomonė.

2.

"Griežtai privačiai" prisipažįstu, kad nebemašaluuju (t.y. nenoriu mašalu būti!) ir per vestuves, krikštynas, vardines ir pn. šeimynines sueigas.

Sykį (būkite malonūs ir šito fakto neskleiskite toliau) į vestuves. Su kuo? Tuščiomis rankomis, tik su snukiu?! Dėjau (kone už savaitės rankų darbą ir veido prakaitą) tremties dailininko natūrmortą. Ką gi, vienas bakalauras, antros dainos ir tautinių šokių sargyboj. Rezultatai... kaip po Žalgirio (ar Poltavos). Lyg ant adatų teko pasidėti keletą valandų ir — išnešti kailį. Visiems, kurie ir adatėlę (patefonui) atnešė, aciū. Vėliau dar dėkui raštu. O man? Grįžau (traukiniu? busu? pėsčias? — tai jau šeimos paslaptis!) kaip ... *netaktiškas* tipas.

Kitąkart (tremties inteligentų, su aukštuoju mokslu, aišku!) vėl vestuvės. Daug projektų. Daug kalbų, ir įžadų, kad ir šviesa, ir tiesa: kad, girdi, mes nuo Pūnios, nuo Durbės ir tt. ir tt. Paklausiau (per tretįjį) o gal po centą tada... Vasario 16-tosios gimnazijai?! Balso negavau, nes gavau (ko greičiau, mat, dar savo valia) eiti užu durų (nors ir alyvos sode žydėjo), nebegrižtamai. Kai vasarą susitinkame, po begalinius JAV plotus pasižmonėti išvažiavę, sveikinamės ir šypsomės (bet kaip... biznyje susiraizgę armėnai).

Dar sykį bandžiau prie vaišių stalo prinešti "patriotizmo pyliavą". Ans Lietuvos Respublikos karininkas. Sumedžiojau (aišku, antrą — atliekamą egz.) "Lietuvos Karinome" (parašė: Karininkas Ladislovas Natkevičius, artilerijos vyresnysis leitenantas!, New York, 1919 m.). Ir dar civilinių knygų pridūriau. O ispūdis? — nelinkėčiau Jums to savo kailiu patirti!

Dabargis, po anų trijų, aukščiau išdėstytų, taktinių ir strateginių pralaimėjimų, į vestuves, krikštynas, vardines ir pn. iškilmes vykstu (traukiniu? busu? pėsčia? — nesvarbu untolis!)... be papildomų specialiųjų idėjų. Vykstu nebe p-a-t-r-i-o-t-a-s!!! Vykstu kaip normalus (gatvės ar namų!) žmogus. 100-centinis normalus žmogus, t.y. be... tautybės, lyties, religijos ar pn. skirtumų. Vykstu, anot seno rusų šūkio (ir patarimo), i vypit ne durak i zakusit ne podlec...

3.

Lapkričio 11 d. teko matyti (TV programoje) "Spirit of the Alamo". Tai lygut filmo "The Alamo" specialios nuobaigos. Wayne skaito Davy Crockett laišką, Dimitri Tiomkin komponuoja, yra ir scenarijaus autoriai ir tt. Buvo ir Shakespeare (Texas-style) skaitymas, kuri atliko Lawrence Harvey, tardamas su garbe ir pasidžiavimu, kad esąs "Lithuanian born".

Po poros dienų spaudoj užtikau Vliko nutarimus, iš kurių vienas šitaip skamba: — Sudaryti iš vietinių gyventojų svetimtaučių visuose kraštuose Lietuvos laisvės draugų centrus.

Mintis didžiai svarbi. Ypač nuoširdžiai sušauktina visi "Lithuanian born", kurių yra po visus Vakarus, ir aukštuose postuose.

Beje, neseniai spauda mirgėjo, kad ir ... "Dr. Soble is

(Tęsinys 2 pusl.)

Dienu Skeveldros...

(Tęsinys iš 1-mo psl.)

a native of Lithuania". Bet tai mus turi juo labiau raginti laisvės draugų centrų mintį konkretizuoti. Tik budintys neužmiega.

5.

Vartau "Wiadomosci" Nr 761. Na-na, rašoma apie dail. R. Viesulą. Tai pirmiena mūsų lietuvių kaimyno spaudoje. Čia viena pastraipa:

"Jo litografijos yra ant ribos tarp abstrakčiojo meno ir ekspresionizmo. Iš linijų ir plokštumų tankumynės, ypač ekspresyvių baltymų ir dinamiskųjų juodumų, išnyra lyg rebuse kontūrai nevisiškai tiksliai apibrėžti, bet kaip tik savo paslaptinumu veikiančių tvarinių." Ir tt.

Pabaigoj priduriama, kad R. Viesulo kūrinių techniškieji atsiekimai yra labai sudominantys.

Rašo "Wiadomosci" pastovi menui recenzentė Stefania Zahorska.

R. Viesulo kūrinių, pasirodo, buvo išstatyti Londone Grabowskio galerijoje.

Beje, lenkai, be Londono ir Paryžiaus, galerijų tinklą bando plėsti po visus Vakarus. Nauda ne abejojama. O mes? be Almaus Galerijos, nieknieko visoje Vakarų hemisferoje, ir tas pats Almus pas mus kone pratylimas. Kas kaltas? ar nėra čia... pačių dailininkų kaltės, ir kas atsakys.

6.

Baigsime. Ne todėl, kad varakėja ir smagu stebėti viešnia žiema. Ne. Gavau (aritmetika paprasta: \$7.50, ir gėrybė ant stalo!) Vc. Biržiškos "Aleksandryną". Mėtuos į gelmę. Iki pasimatant! J. Cicėnas

NEW DONALD DUCK PENCIL SHARPENER

Brand new! Just in time for Xmas! Educational Toy Pencil Sharpener featuring genuine Walt Disney Donald Duck with moving eyes. Uses full size sharpener base and cutterhead. Bright yellow body and rich blue base, or pink body with bright red base. Mount on table, desk, wall, shelf. Screws enclosed, or can be mounted with special clamp. See local dealer or order direct. Specify color. Sharpener only

\$1.98. Clamp 50c.

Send check or money order to:

APSCO PRODUCTS, INC.

Dept. A. F.

Rockford, Illinois.

Skaitkite "N-nas"

Siunčiu CHICAGOS LIETUVIŲ LITERATŪROS DRAUGIJAI, 1739 S. Halsted St., Chicago 8, Illinois, \$5.00 čekį spausdinamai Alekso Ambrose knygai CHICAGOS LIETUVIŲ ISTORIJA. Prašau mane skaityti šios knygos rėmėju. Kada baigsite spaudos darbą, tai man priklausanti knygos egzempliorių prašau pasiųsti tokiu adresu:

Vardas ir Pavardė

Numeris ir gatvė

Miestas ir valstybė

Data Parašas

TRIUKŠMAS DĖL MARŠALO LAZDOS

Vokiečių maršalo lazda sukėlė pasipiktinimą V. Vokietijoje

Iš Bonnos, Vakarų Vokietijoje, pranešama, kad vokiečių vyriausiojo kariuomenės vado maršalo Walther von Brauhitsch lazdos istorija neseniai spaudoje sukėlė pasipiktinimą pastabas. Vienas plačiai skaitomas vokiečių laikraštis paklausė: "Kaip gali kas nors manyti, kad ši maršalo lazda turi kokios nors svarbos vokiečiams?"

Ši maršalo lazda, kuri dėl savo papuošimų brangakmeniais ir auksu taikos metu yra vertinama daugiau negu 3000 dolerių, paskutinio karo metu buvo "išlaisvinta" ir kažin kaip atsirado buvusio Egipto karaliaus Faruko rinkiniuose. Kai to karaliaus turtai buvo paleisti iš varžytinių, kaip laikraštis rašo, vokiečių ambasadorius Kaire sėkmingai įsiterpė ir išvengė šios lazdos pardavimo.

Šis jo įsiterpimas padarino Jungtinės Arabų Respublikos prezidento Nasserio vyriausybės, kuri sumanė šią maršalo lazda iškeisti į puikųjį ir nepaprastai vertingą senovės Egipto karalienės Neferteti biustą, esantį šiuo metu Dahlemo muziejuje V. Berlyne. Vokiečiai tokiu egiptiečių pasiūlymu buvo labai nustebinti ir pasipiktinę.

Paskutiniu laiku maršalo našlė pareikalavo, kad Vakarų Vokietijos vyriausybė jai sumokėtų apie 150 dolerių, tvirtindama, kad maršalo lazdos prazuvimas buvo "karo nuostolis". Teismais jos reikalavimą atmetė. Pats maršalas von Brauhitsch, kuris 1944 metais gruodžio mėn. pasitraukė iš vyriausiojo vokiečių kariuomenės vado pareigų, 1948 m. spalio mėn. mirė anglų karo ligoninėje, belaukdamas teismo už nusikaltimus, padarytus Antrojo Pasaulinio karo metu.

SPECIALI

Motor tune up

Regular \$5.50	With This Plus Parts Coupon	\$3.95 Plus Parts
----------------	-----------------------------	-------------------

RYAN SERVICE STATION

3000 S. Christiana VI 7-9305

Personal service by Frank, Joe, Jerry

Vaclovui Biržiškai...

(Tęsinys iš 1-mo psl.)

— sukurtoji Vytauto Didžiojo universiteto biblioteka Kaune. Tretyje, be studijų žurnaluose, išspausdino keturias knygas, o šiais metais net dvi buvo išspausdintos. Viena jų čia noriu paminėti ir būtent: Praeities pabiros, tikriau geriau tiktų jai pavadinimas — Iš kovų dėl Lietuvos laisvės. Čia prof. Vaclovas Biržiška rašo straipsnių iš kovų su Kryžiuočių ordinu, iš Lietuvos sukilimų prieš caro Rusiją, apie lietuvių išstremtųjų gyvenimą, apie lietuvių tautos kovas dėl savosios spaudos.

Kiekvieno kūrėjo, kovotojo yra didžiausias noras, kad jo idėjos rastų derlingą dirvą visuomenėje, kad jų idealas būtų vykdomas: prof. Vaclovas Biržiška nuo pat jaunystės metų troško matyti Lietuvą laisvą, apsišvietusią, kultūringą, teisėtumo bei socialinio teisingumo pagrindais besitvarkančią. Tegu šis kuklus paminklas primena lietuvių visuomenei didžius šio kultūrininko darbus.

Pastatykite jam dar reikšmingesnį paminklą

(Santrauka dr. P. Joniko, Lituaništosios Institutų prezidento, kalbos 1960. 11. 27 pasakytos atidengiant Vaclovo Biržiškos antkapį)

Šiandien atidengiam antkapį didžiam lietuvių kultūros darbininkui, įžymiajam lituanistui prof. Vaclovui Biržiškai. Šis kuklus paminklas simbolizuoja mūsų padėką ir pagarbą už jo įnašą į lietuvių rašytinės kultūros lobyną.

O tas įnašas yra didis. Vaclovas Biržiška ne tik buvo profesorius, teisių fakulteto dekanas, bet jis buvo ir Lietuvos (Vytauto Didžiojo) Universiteto bibliotekos kūrėjas ir tvarkytojas, iš nieko pradėjęs ir per palyginti trumpą nepriklausomybės laikotarpį sutelkė per 300,000 knygų, jų tarpe didžiausią pasaulyje lituanistinių veikalų rinkinį. O dar mums svarbiau, kad Vaclovas Biržiška buvo uolus ir produktyvus lietuvių literatūros bei kultūros istorijos tyrinėtojas. Jis, be kitko, paskelbė didžiulę 5 tomų lietuvių bibliografiją ir rankraščių paliko kitą didį 3 tomų veikalą, kaip teisingai imama vadinti, mūsų autorių bei kultūrininkų enciklopediją, kur nuo XV a. iki XIX a. antrosios pusės gausiais duomenimis aprašyti mūsų plunksnos darbininkų gyvenimai bei jų darbai. Šitaip atskleidamas lietuvių bei Lietuvos kultūrinius žygius, Vaclovas Biržiška kartu pakelia ir mūsų tautą į aukštesnę kultūros pakopą.

Šiandien šiuo išoriniu grani to paminklu mes jį pagerbiame. Bet toks didis Vaclovo Biržiškos kultūrinis įnašas įpareigoja mus pastatyti jam ir reikšmingesnį, jau gryną kultūrinį, paminklą. O tai būtų — tęsti, kiek mes dabar pajė-

giame, jo kultūrinius darbus mūsų tautai ir remti juos dirbančius, nes šioje gadinėje mažos tautos didesniųjų tautų tarpe išprasmina, isiteisina bei įsitvirtina ne tiek savo ginklo galia ar materialiniais turtais, kiek savo kultūrine individualybe ir jos vertybėmis. O svarbiausia, kas specialiai pagerbtų šį didįjį lietuvių kultūrininką bei lituanistą — padaryti prieinamus visuomenei ir mokslui jo didžiuosius darbus, labiausiai jau minėtą lietuvių autorių bei kultūrininkų enciklopediją. Pats Vaclovas Biržiška ją pavadino "Aleksandrynu". Šituo veikalui jis išarė ir išdirbo pūdymaujančius ir vietomis piktžolėmis pradėjusius želti mūsų kultūros ir literatūros istorijos dirvonus. Tai naujas, didis darbas, ne tik paties autoriaus laikytas svarbiausiu visų jo darbų, bet ir mums dabar atrodo, kad jis yra pats reikšmingiausias visų amžių mūsų rašytinės kultūros tyrinėjimo darbas, kartu išaukštinąs ir mūsų tautą. Toli gražu ne visos mūsų padėties tautos tokių darbų turi. JAV LB Kultūros Fondas išleido to veikalo I tomą Lituaništosios Institutų raštų vardu, nes ir Vaclovas Biržiška buvo to instituto narys. Tomo išleidimas nepigiai atsiejo. O dar yra du tomai rankraščio.

Šį leidimo darbą visi paremdami lėšomis, mes visi ir pastatyume jo autoriui reikšmingesnį, kultūrinį, paminklą, o lietuvių tautai išduotume ir rankas jos per amžių glūdumas nusitęsiosios rašytinės kultūrinės veiklos įrodymą ir kartu tautos pakilimo į aukštesnę pakopą dokumentą.

GRADINSKAS

NEVĖLUOKIT:

Kalėdos čia pat. Netik dovanų, bet IDOMIŲ DOVANŲ pamatysit pas mus.

J. G. Television Co., 2512 W. 47 St. Frontier 6-1998

Lig Kalėdų ad. ir sekm. 11-4.

IS TOLI AR IS ARTI PIGIAI

PERKRAUSTAU (MOVING)

BALDUS IR ĮVAIRIUS DAIKTUS Perkraustymas saugus, greitas ir tvarkingas. Viskas aprausta

ANTANAS VILIMAS

3415 So. Lituania Ave.

CHICAGO, ILLINOIS

Tel.: FRontier 6-1882

SOPHIE BARCUS

RADJO VALANDA

Visi programai iš WOPA 1490 kil. AM 102-7 FM

Kasdien: nuo pirmadienio iki penktadienio 10-11 val. ryto

Seštadienį ir sekmadienį nuo 8:30 iki 9:30 v. ryto

VAKARUSKOS: pirmą, 7 val.

Tel.: HEMlock 4-2413

7759 S. MAPLEWOOD AVE.

Chicago 29, Illinois

Ar buvo lietuvių Mažoje Azijoje?

Lietuviški sąskambiai

80 metų senuko inž. Dargio pasakojimai "Naujienuose" yra įdomi lietuvių "odisėja" krašte, kuriame dr. Basanavičius, dr. J. Šliūpas ir kiti ieškojo mūsų tautai protėvių. Dargio pasakojimai man įdomesni, negu mūsų rašytojų apysakų veikėjų "moderniškos" kelionės iš lovos lovon pas-ne savo žmo nas.

Dargis pasakoja: "Pradėjęs iš miestelio miestelin keliauti, man pasirodė, aš ne Turkijoje, bet Lietuvoje. Su žmonėmis susikalbėti negaliu, bet miestelių, upių, kalnų ir vietovių vardai man lietuviškai skambėjo."

Jo kelionė vyko 1904 metais. Ji ėjo per kraštą, kur šiandien gyvena turkai ir vadina Anatolija, bet gilioje senovėje gyveno visokių tautų: hatai-hitai, prygai, lydai, graikai, armenai ir dešimtys kitų. Dargis pasakoja, kad iš Sarikamio jis priėjo miestelį Marą, Musą, Lušną, Kylį, Bogacką, Ašuvą ir Ozlikiją. Ties Bogacku rades senovės uoloje paminklą "muškėnų" karaliaus Tavagalvio, kur mini karalius Miduvalą, Miduvalį, Armuvandą, Labarną, Pusarumą, Tudaliją ir Zidantą. Visi šie vardai Dargiui skambėjo "aiškiomis lietuviškomis galūnėmis". Todėl sprendžia: "Jei gabus lietuvis mokslo vyras nuvažiuotų į Bogacką, man rodos, rastų pėdsakų prieš šimtus ar tūkstančius metų ten gyvenusių lietuvių," nes, girdi, "upės, kalnai, ir miestai-miesteliai mano keliautoje Turkijos Anatolijoje turėjo, tartum, tikrai lietuviškai skambančius pavadinimus".

Dr. Basanavičius

Vietiniai gyventojai turkai Dargiui šio skambėjimo priežasčių negalėjo išaiškinti, nes jų protėviai čia atėjūnai, apsigyvenę tik prieš 800 metų. Nežinome ar, be Dargio, Anatoliją yra kuris nors kitas lietuvis apkeliavęs, bet jos greta, Bulgarijoje, per 25 metus (1880-1905) gyveno mūsų patriarchas dr. Basanavičius. Kaip Dargiui Anatolijoje, taip daktarui Bulgarijoje vietovardžiai skambėjo lietuviškai. Autobiografijoje daktaras sakė: "Didžiausiu ir svarbiausiu mano gyvenimo darbu skaityčiau parašyti veikalą, kuriuo man pavyktų proistorinėje etnografijoje nesugriaunamu pagrindu įrodyti artimą ir neabejotiną giminystę-tapatystę senovės Bulgarijoje gyvenusių trakų ir mano dienų lietuvių".

Giminystei-tapatystei įrodyti dr. Basanavičius nuo 1885 metų pašventė nemaža laiko. Jis perskaitė daug mokslo veikalų, aplankė keletą žinomųjų bibliotekų ir parašė visą krūvą raštų. Paskutinis veikalas buvo Vilniuje 1925 metais išspausdintas "Trakų kalbos li-

kučiai vietovardžiuose lietuvių kalbos šviesoje". Kitas jo veikalas "Apie trakų-prygų tautytetę ir jų atsikėlimą Lietuvos" buvo Vilniuje išspausdintas 1921 metais.

Basanavičiaus drąsi teorija žavėjo dr. Šliūpą, kuris parašė 1899 m. Chicagoje išspausdintą "Lietuvių protėviai Mažoje Azijoje" ir Bostone 1922 metais išleistą "Prabengtis lietuvių tautos senovėje". Tos teorijos pakurstytas J.O. Širvydas Clevelande 1918 m. išspausdino savo "Lietuvių prabočiai lydai". Senovės graikų istorikas Herodotas ("istorijos tėvas") sakė, iš senovės Lydijos Romos kaimynais atsikėlė etruskai-rusnėnai. Todėl dr. Šliūpo ir Širvydo draugas, V.F.

Jankauskas (jau miręs), buvęs JAV imigracijos inspektorius New Yorke, visa širdimi manė ir spaudoje skelbė, kad etruskai esą mūsų protėviai, o jų kalba — lietuviška. Mūsų dienomis šiai pažiūrai tiki tėvas marijonas, dr. K.A. Matulaitis, kuriam etruskai esą lietuviai, nes jų įrašuose esą galima atpažinti "lietuvių kalbos sąskambius... (Tą teigia istorijos žurnale "Tautos praeitis", Knyga 2, p. 282, Chicago, 1960).

Mokslu nepasikliaunanti ausis gali klysti

Tačiau žmogaus ausis, kaip akis, gali klysti. Prie barzdos, sakoma, reikia lazdos, prie akių ir ausų reikia mokslo išbandytų principų. Sąskambių teoriją nudžiovė geriausias mūsų kalbininkas prof. K. Bū-

ga. Jis 1922 m. pareiškė: "Dr. Basanavičius ieško skambėjimo panašumų, neatsižūrėdamas kalbininkų mokslo technikos priemonių." (Veikale "Kalba ir senovė", tomas I, o. VII, išėjusiam Kaune).

Todėl lietuviškai skambą senovės hatų-hitų, prygų, trakų ir etruskų žodžiai ir vietovardžiai mokslininkui tik tada neabejojamai lietuviški, jei kalbos mokslas juos tokiais įrodo. Saldaus skambėjimo patriotinėje ausyje neužtenka. Senovės Lydija ištikrųjų atskamba mūsų Lydai, o trakai Trakams. Bet prof. Būga citatomis įrodė, kad senovės lydų, trakų ir prygų kalbos ne lietuviškos prasme, kuria prūsų ir latvių kalbos yra lietuviškos (baltiškos).

(Tęsinys 5 psl.)

You can play it at sight...

without Lessons!

Magnus

Electric
CHORD ORGAN

A FULL RANGE HIGH FIDELITY MUSICAL INSTRUMENT

NOT \$1,000 — NOT \$500 — but only \$129.95

Sparkling the music entertainment field, MAGNUS brings the beauty of the world's best-loved songs into America's homes with their amazing new electric chord organ! You need no musical education to amaze your friends, thrill your family and make your home the social center of the neighborhood... you play AT SIGHT, without lessons! Complete tonal fidelity and true musical "breathing" quality found usually in only the most expensive organs NOW YOURS in an elegant piece of furniture cabinetry that will grace your living room and your family's heart for years to come. Choice decorator-inspired limed oak or walnut finish with jeweler's gold toned accents. Complete with instruction and Song Book. Console table, slightly extra.

GLASER'S FURNITURE & APPLIANCE CO.

5115-5123 So. Kedzie Ave.

PRospect 6-1790

OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

Dr. Martynui Anysui 65 metų

Kaip ažuols drūts prie Nemunėlio

Kiekvienas tautietis yra mums labai brangus, juo labiau, kada jis žodžiais ir darbais teigiamai pasireiškia savo tautoje ir kitų tautų tarpe. Tauta, kuri sugeba savo tautiečius įvertinti ir savo tautai nuopelnusius atitinkamai pagerbti, yra gyva tauta.

Šio lapkričio 11 d., Martyno dieną, per 100 svečių ir 15 garbės svečių susirinko šv. Jono salėje, Toronte, pagerbti visuomenininką ir kultūrininką dr. Martyną Anysą, jo 65 metų amžiaus sukakties proga.

Visa eilė kalbėtojų kėlė dr. M. Anyso darbus ir pasiūlymus politinėje, kultūrinėje ir lietuvių tautos laisvinimo kovoje. Kun. A. Trakis buvo pagrindinis kalbėtojas. Apibūdinamas dr. M. Anyso asmenybę, jis pabrėžė jo ypatingą ryžtą ir pasiūlymus savo tautai, prilygindamas sukaktvininką "drūtam ažuolui prie Nemunėlio". Toliau kalbėjo ir sveikino Estijos konsulas Kanadoje Markus, Kanados Lietuvių Bendruomenės pirmininkas Upeslakis, Ukrainiečių dr. M. Anyso pirmininkas Boyko, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirmininkas J. Matulionis, Mažlietuvių Bičiulių pirmininkas L. Tamoliuskas, Vilniečių dr. J. Pircas, Cicėnas, Liet. ev. liut. parapijos pirmininkas inž. S. Buntis, kunigai Ažubalis ir T. Platėnas, Liet. Skautų vardu Laurinskas, Lietuvių šaulių vardu J. Preikšaitis, dr. J. Kaškevičius, dr. A. Šapoka, Iz. Matuzevičiūtė, J. Strazdas, dr. J. Ylka, A. Rinkūnas ir O. Indreka. Rūta Bleizgytė padėkavo savo Valiūno "Birutės Kalbas".

Pagerbimo komitetą sudarė: J. R. Simonavičius, Jonas ir Prūsulė Bleizgiai, inž. B. Bunčinas, Elzė Jankutė ir Jonas Šambaras. Komitetas įteikė dr. M. Anyso adresą su dalyvių parašais ir rašomą mašinėlę.

Jis sveikinimus ir linkėjimus sukaktvininkui ir poniai ilgesne kalba atsakė pats solentizantas, peržvelgdamas savo gyvenimo kelią bei užplanuotus bei dirbamus darbus.

Tebūnie leista ir gerbiamus skaitytojus supažindinti su dr. M. Anyso gyvenimo datomis bei jo darbais.

Dr. M. Anysas gimė 1895 m. lapkričio 5 d. Kintuose, šilutės apskrityje. Vos sulaukęs 19 metų amžiaus, 1914 m. rudenį buvo paimtas į vokiečių karo laivyną ir jame išbuvo iki Pirmojo Pasaulinio karo pabaigos. Dalyvavo kaip artilerijos specialistas dideliame Skagerako (Jutlando) jūros mūšyje 1916 m., paskutinius dvejus karo metus praleido Pabaltijo ir Suomijos vandenyse ir dalyvavo Baltijos salų paėmimo ir Suomijos išlaisvinimo nuo bolševikų.

Jau 1919 m. stoji jis Prūsų Lietuvių Balso redakcijon Klaipėdoje. Joje išbuvo iki 1920 m. pabaigos, kai gavo kvietimą stoti Lietuvos Pasiuntinybės

tarybon Berlyne. Ten dirbo kaip konsularinio skyriaus sekretorius, o nuo 1927 m. kaip pasiuntinybės attaché. 1929 m. jis buvo paskirtas vicekonsulu Hamburge ir pora metų vėliau konsulu. Lietuvos vyriausybei pageidaujant, M.A. 1934 m. stoji Klaipėdos krašto gubernatūron patarėju. 1935 m. buvo Klaipėdos krašto direktorijos narys. Grįžęs gubernatūron, joje išbuvo iki 1939 m. kovo 22 d. įvykių.

Būdamas Berlyne, dr. Anysas šalia savo tiesioginių pareigų studijavo teisės ir valstybinius mokslus ir 1913 m. Hamburgo universitete gavo teisės daktarato laipsnį (Dr. juris).

Disertacijai jis pasirinko tarptautinės teisės temą: "Der Litauisch-Polnische Streit um das Wilnagebiet". Tame veikalė jis išvedžiojo, kad Vilnius ir jo kraštas teisiškai priklauso Lietuvai, kad lenkai jį neteisėtai savinasi ir kad santarvininkai, priskirdami Vilnių ir jo kraštą Lenkijai, sunkiai pažeidė pripažintus tarptautinės teisės dėsnius. Disertaciją priėmė ir su jo išvedžiojimais sutiko žymūs tarptautinės teisės žinovas prof. dr. Laun, Hamburge.

1934 m. dr. M. Anysas parašė "Klaipėdos Krašto konvencija ir statutas, einant Nuolatinio Tarptautinio Teismo sprendimu iš 1932 m. rugp. 11 d." šis veikalas buvo atspausdintas 1935 m.

Klaipėdos Krašte dr. Anysas buvo įvairių ekonominių organizacijų valdybos arba priežiūros tarybos narys arba pirmininkas, pav. Žuvies Bendrovės, Miško Importo Bendrovės, Tautinio Banko Klaipėdoje.

Nuo 1936 m. dr. Anysas dėstė kaip docentas Klaipėdos Prekybos Institute tarptautinę privatinę teisę. Po 1939 m. įvykių Prekybos Institutas buvo perkeltas į Šiaulius ir 1941 m. rusų okupantų likviduotas.

Be kai kurių karinių ordinų, jų tarpe iš Suomijos, dr. Anysas yra Lietuvos Nepriklausomybės, Gedimino ir Latvių Trijų Žvaigždžių ordinų kavaliierius.

Kanadoje, nors neįprastas darbas dėl kasdieninės duonos dr. M. Anyšą slėgė nemažiau, kaip kitus to paties likimo tautiečius, tačiau to nebudamas jis visada rado laiko visuomeniniams reikalams. Jau 1953 metais įsijungė į Lietuvos Generalinio Konsulo Vytauto Gylio pastangomis įsteigtą Baltų Federaciją Kanadoje. Sekančiais metais buvo jos vicepirmininkas ir 1954 m. pirmininkas. Pabaltiečiams pageidaujant, dr. M. Anyšas paruošė Pabaltijo Federacijos Valstybių konstitucijos projektą. Tai yra vienintelis tos rūšies veikalas, kuris konkrečiai numato, kaip tokia federacija turėtų atrodyti, lietuviams, latviams ir estams susijungus. Už jo nuopelnus 1959 m. Baltų

Federacija jį paskyrė garbės pirmininku.

Mažosios Lietuvos Rezistencijos Sąjūdžiui (MLRS) pageidaujant susipažinti su Mažosios Lietuvos praeitimi, dr. Anyšas trijų metų laikotarpyje kruopščiai paruošė moksliską veikalą "Prūtėnų — senprūsiskų giminių kovos su Vokiečių Riterių Ordinu nuo 1230 ligi 1283 m.", smulkiai aptariant šitų giminių kilmę, jų gyvenamąsias sritis, ilgametines kovas už savo laisvę bei šitikinimus, jų pavergimą, prūteniškų giminių kalbą ir lietuviškų giminių prūtėnų kraštuose apgyventas vietas. Veikalas numatomas kitais metais Čikagoje atspausdinti.

Šias metais yra pabaigtas ir spaudai ruošiamas veikalas "Žymios Lietuvos moterų mitologijoje ir istorijoje". Motyvai yra paimti iš įvairių pasaulinių literatūrų: lietuvių, lenkų, vokiečių ir rusų. Šituose veikaluose, daugumoje svetimtaučių rašytuose, kalbama apie žymias lietuves moteris. Medžiaga tam buvo renkama apie 15 metų. Veikalas bus atspausdintas kitais metais.

Pabaigimo laukia monografija "Vytautas - Aleksandras, Didysis Lietuvos Kunigaikštis, jo gyvenimas, kovos dėl tėviškės paveldėjimo, pasisekimai ir apsiyylimai". Pabaigti dr. Anyšui sutrukdė viršuj minėtas veikalas apie Prūtėnų gimines. Veikalas bus išsamiausias, kas iki šiol apie tą didį jį Lietuvos valdovą yra parašyta.

Dar Vokietijoje būdamas dr. Anyšas parašė veikalą "Kova dėl Klaipėdos". Būdamas beveik 5 metus aukštoje pareigoje Klaipėdos krašto valdyme, autorius čia sužymė visus teigiamus ir neigiamus apsiyylimus Klaipėdos krašto politikoje. Tuo pačiu laiku buvo parašytas veikalas vokiečių kalba "So war Hitler und sein System". Veikalas svarbus tuo, jog čia yra smulkiai aptarti visi Trečiojo Reicho valdovų žygiai įsigalėti Klaipėdos krašto gyventojų tarpe ir šachuoti kiekvieną Lietuvos vyriausybės žygį.

Dr. Anyšas Mažosios Lietuvos Rezistencijos Sąjungos (MLRS) vicepirmininkas. Kaip žinoma, mažlietuvių yra VL-İK'o nariai. Ryšium su tuo dr. Anyšas yra Tautos Fondo Kanados skyriaus valdybos narys ir nekartą yra pasireiškęs

spaudoje Tautos Fondo reikalui.

Be to dr. Anyšas dalyvauja ABN (Antikomunistiniame Bloke), kuriame yra susijungusių visos Rytų Europos bolševikų pavergtos tautos. Jis toje organizacijoje yra prezidiumo narys ir aktyviai pasireiškia savo plunksna.

Dr. M. Anyšas pakartotinai buvo išrinktas į Kanados Lietuvių Bendruomenės krašto tarybą. Be minėtų organizacijų jis dalyvavo arba dalyvauja keliose kitose organizacijose, kaip Kultūros Fonde, lietuvių skautų rėmime ir vadovauja būreliui Vasario 16 gimnazijai remti.

Istoriniais, ekonomiais, teisiniais, kultūriniais ir politiniais klausimais dr. M. Anyšas nekartą pasireiškia Kanados ir JAV lietuviškoje spaudoje.

Šiam drūtam lietuviškam ažuolui prie Nemunėlio linkime dar ilgai žaliuoti mūsų tarpe. A. T.

Polio mėgsta sausą orą influenza mėgsta drėgmę

Trys Utrechto universiteto mikrobiologai Olandijoje iš dalies išsprendė paslaptį, kodėl influenza daugiausia yra vėlybo rudens ir žiemos liga, o polijo yra daugiausia vėlybo pavasario ir vasaros liga.

Vėlybą rudenį ir žiemą įsitaigų patalpos ir gyvenamieji namai ir visur, kur tik žmonės renkasi, yra šildoma, tuo būdu kambarių atmosfera viduje išdžiūsta ir pasidaro sausa.

Bet vėlybą pavasarį ir vasarą kambariai nešildomi ir drėgmė kambariuose padidėja. Išlirta, kad polijo virusai ilgai ir puikiai išgyvena atmosferoje, kurioje yra reliatyviai daug drėgmės, bet sparčiai išnyksta labai sausoje atmosferoje. Su influencijos virusais yra visiškai priešingai. Reliatyvus oro drėgnumas jiems labai kenkia, bet jie puikiai gyvena ir išsilaiko ten, kur oras yra palyginamai sausas. Abiejų šių ligų — ir polijo ir influencijos — virusai patenka į žmones iš oro, kuriame jie palaidai skraido.

PASIMATYKIT SU STANLEY LITVINU

APIE SAVO NAMO INSULIACIJOS PROBLEMAS.

Dabar yra laikas tinkamai įrengti savo namą vasarai ir žiemai.

Mes turime išdirbtą reputaciją pilno pasirinkimo A-1 rūšies stako lentų ir namams materioly.

CARR-MOODY LUMBER COMPANY

3039 SO. HALSTED STREET — Tel.: VICTORY 2-1272

STANLEY LITVINAS, Mgr. — LIETUVIAI SALESMONAI

Ar buvo lietuvii...

(Atkelta iš 3 psl.)

Tačiau — kas žino? Kur dėmai, ten ugnis. Indo-europiečiai, prie kurių mes priklausome, sakoma, pradėję kilnintis po Europą, Aziją ir Indiją apie 2,000 metų pirm Kristaus (4,000 metų atgal). Gali būti, ir mūsų protėviai tada kilnojosi, kaip visi. Gali būti viena šaka yrėsi link Baltijos jūros, o kita pasuko į Mazosios Azijos Anatoliją. Taip yra dariusios keletas tautų.

Senovės hititus, kurių karalių vardai Dargiui lietuviškoms galūnėms skambėjo, graikai vadino "ketejais". Egiptėnai juos vadina "khatais". Dr. Šliūpas savo "Prabengtyje" sako: "Getai (hititai) žiloje senovėje gyveno kalnuotoje Mazosios Azijos dalyje — Kapadokijoje ir Kilikijoje". Krokuvos vyskupo Kadlubkos kronika, rašyta, rodos, 1220 metais po Kr., sako: "Gete dicuntur omnes Lithuani, Prutheni et alie ibidem gentes" (Getais vadinami visi lietuviai, prūsai ir visos tolygios gentys). Šiuos Kadlubkos žodžius cituoja dr. Basanavičius žurnale "Lietuvių Tauta" (Knyga III, p. 500, išėjusi 1925 m.). Jis ten cituoja ir kunigaikščio Vytauto laišką vokiečių imperatoriui Zigmantui, rašytą 11 d. kovo, 1420 m., kuriame kunigaikštis sako: "Preterea licet terra Sudorum sive Gettarum que mediat inter terram Lythuaniam et Prussiam sit verum patrimonium nostrum." (Sudavija arba Gelija tarp Lietuvos ir Prūsijos yra iš ūkųjų mano tėvų palikimas).

Hititai, getai lietuviai — giminaičiai

Skambėjimu ausyse atsidant, nesunku nuspręsti, kad vardai "hatai, hititai, ketojai, khafai, getai" yra vienas ir tas pats — getai, kurių vardu, pagal Kadlubką ir kunigaikštį Vytautą, ir lietuviai bei prūsai buvo vadinami. Be to, dabartinio jugoslavų Belgrado apylinkėse Romos imperijos laikais buvo gėtų kraštas su sostine Sarmizgelhusa.

Bogacko archyvai

Dargio lankytas Anatolijos Bogackas (turkų rašomas Boghazkoy) senovėje buvo hititų sostinė Hattusa. Čia archeologai iškasė hititų karalių archyvą — virš 10,000 apdeginto molio plytelių-lentelių su išbraižytais raštais. Čekoslovakas prof. Hrozny jau 1915 m. susekė kaip tuos raštus skaityti. Pasirodo, kad pirm hititų atėjimo (1900 metų pirm Kr.) vietiniai gyventojai ūkininkai jau turėjo savo kelių miestų stiprią sąjungą ir kraštą vadino "Hattų miesto žeme". Atėjūnai indoeuropiečiai vardą pasisavino ir istorijoje vadinami hatais-hititais. Jie sukūrė stiprią imperiją, kuri gyvavo 200 metų (1600-1400 pirm Kr.), ir paliko aukščiau minėtą archyvą.

Mokslininkai patyrė, kad var-

tota net aštuoneta kalbų, kurių keturios nedvejojamai indo-europietiškos. Daugiausia įrašų yra hititų kalba. Prof. O.R. Gurney, savo veikale "The Hittites" sako: "Šiandien dauguma kalbininkų linkę manyti, kad hititų kalba yra atskira indo-europiečių kalbų šaka — brolis ar sesuo dešimčiai kitų žinomųjų šakų (graikų, lotynų, baltų, sanskrito, slavų, germanų ir t.t.). Apitirkiai spėlioja, kad hititų kalba pirmoji atsiskyrė nuo bendrojo kamieno. Todėl joje seniausių liekanų". (p. 119).

Jei tai tiesa, hititų kalba senesnė negu lietuvių, nors ir ši gana sena. Ji, rodosi, labiau linko graikų, lotynų ir germanų pusėn, nes žodyje "šimtas" pirmąją pusbalsę išardavo kietai, kaip lotynų "centum" (tark: kentum). Hititų "lahhu" reiškė "lieti, pilti" ir atlinka mūsų žodžiui "lašas". Hititų "hastai" reiškė "kaulą". Graikai čia tardavo "osteon" (iš čia gydytojo pavadinimas osteopatas). Mūsų kalboje atitiktmena, rodos, būtų žodyje "pažastis". Hititų "pahhur" reiškė ugnį, ir gal atitiko mūsų senelių iš slavų skolintą "pazaras". Tai vis įrodymai, kad kur lietuvių kalba vartoja "š" ar "z" hititų atitiktmenoje stovi kietesnė pusbalsė "h" (kuri gal tarėsi kaip "k"). Vien šiuo sumetimumu hititų kalba negali būti "lietuviška".

Be hititų, Bogacko archyvuose susekta ir kita indo-europiečių tarmė, kurią vartojo kunigai pamaldose kaip mūsų dvasiškiai lotynų. Gaila, ne daug jos žodžių išliko. Ją mokslo vyrai vadina "prahititinė" arba "hatinė", reiškia, visų seniausia. Kitą susektą indo-europietišką tarmę mokslininkai vadina luvijų, nes jos įrašų pradžioje stovi žodis "luvili". Ją, taip pat, vartojo kunigai kada meldėsi tam tikriems parinktiems dievams. Kėtvirtoji indo-europietiška tarmė būdavo vartojama melstis vienam dievui — Ziparvai. Ją mokslo vyrai vadina "palaine".

Archeologai tebekasimėja senovės liekanas ir griūvėsius Mažoje Azijoje, o mokslo vyrai siekia perskaityti ir suprasti iškasamus raštus. Todėl dar negalima tarti paskutinį žodį ir tiesmukai sakyti, kad mūsų protėvių Mažoje Azijoje niekadados nebuvo, nors ir abejotina ar jų buvo.

Vyt. Sirovydas

GIFT IDAHO POTATOES
New this year. 10-lb. gift box \$6.95 (add 75c E. of Miss Rivers). 50-lb. box \$17.50. Hand sorted for perfect baking size. Prepaid in U.S. except Hawaii and Alaska. Send check or M. O. Gift card enclosed.
SATERSTROM'S BAKERS
Box 828-J.N. Burley, Idaho

BEST BUY LIQUORS

Headquarters for all holiday beverages
Special with this ad only
6 pack of Schlitz Beer (12 oz. Cans) only 96c.
Perfect for all holiday affairs
2905 W. 63rd St. PR 8-9185

5 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
— SATURDAY, DECEMBER 10, 1960

CITY HOSPITAL SCOTTSDALE, INC.

NESIEKIANTI PELNO ORGANIZACIJA

SKELBIA IŠPARDAVIMA

registruotų ir patvirtintų pirmųjų morgičių bonų nuo 4 iki 15 metų.

Būna: \$100, \$500, \$1,000 ir \$5,000

Ši rūpestingai tvarkoma 120 lovų M. D. Igoninė, kurios pastatymas ir vienos lovos įrengimas kainavo \$10,400.00. Tai yra vertingas investimentas, kurį Jums apsimoka padaryti.

Teiraukitės pas GLORIA HALE.

39 WEST FIRST STREET. Dept. A. F.
Scottsdale, Arizona. Telef. Whitney 6-6501

8%

INTEREST

KALĖDOS — ŠEIMININKĖMS BĖDOS

Tas bėdas šeimnininkėms palengvina Feliksas Mackevičius,

BRIGHTON BAKERY SAVININKAS,

kuris savo gaminiais pasižymėjo Kaune, Chicagoje 1960 m. lapkričio 12, 13 dienomis Tautų šventėje įrengtą lietuvių paviljoną aprūpino šviežiais ir skaniais lietuviškais kepimais, o dabar jau baigia užkariauti ir Chicago's visuomenę.

Artėjančioms Kalėdų šventėms jis ypatingai pasiruošė. Pasikvietė dar daugiau specialistų, ir išleis į rinką visai naujus ir ypatingai skanius tortus, medauninkus, marcipanus, lietuviškus baravykus, šlikus ir kitokius gaminius. Visa bus pritaikinta Kalėdų šventėms ne tik nuostabių skoniu, bet ir papuošimais Kalėdoms ir Naujiems Metams.

Kad šeimnininkės neturėtų tų "bėdų", tai Feliksas Mackevičius kviečia iš anksto duoti užsakymus, kad jie galėtų būti laiku išpildyti.

PASKUTINE DATA YRA GRUODŽIO 20 DIENA.

Bet pašaukit dar šiandien telefonu Virginia 7-1250 ir galėsite ramiai laukti Sv. Kalėdų ir Naujųjų Metų.

Reikalaukite mūsų gaminių kiekvienoje krautuvėje!

BRIGHTON BAKERY

2457 W. 46 PLACE,

CHICAGO 32, ILL.

Donald Petkus

Anthony Petkus

A. PETKUS & SŪNUS

NAUJA KOPLYČIA

MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 West 71st Street

(Maplewood gatvės kampas)

GRovehill 6-2345

TOWNhall 3-2108

Pilnas laidotuvių aptarnavimas, įskaitant karstą ir pasinaudojimą mūsų gražiom kopyčiom, yra nuo \$375.00; \$430.00; \$595.00; \$650.00; \$695.00; \$750.00; \$875.00; \$895.00; \$945.00; \$975.00; \$900.00 ir daugiau. Karstą galima pasirinkti kopyčioje.

GRAZIOS INDIVIDUALINĖS KOPLYČIOS

Mašinoms pastatyti aikštė.

Lietuviams teikiama šios rūšies patarnavimus 30 metų.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

JAU DABAR LAIKAS SIŪSTI SIUNTINIUS KALĖDOM

Mes turime sutartį su Inturistu nuo 1947 metų ir esame plačiai žinomi dėl puikaus patarnavimo.

Mūsų patarnavimo mokestis yra žemiausias
(nuo \$5.00 iki \$10.00)

ir per mus pasiųsti siuntiniai greičiausiai
pasiekia gavėjus.

**CENTRAL PARCEL
SERVICE, INC.**
220 So. STATE STREET
Chicago 4, Ill.
WAbash 2-9354

Reikalaukite mūsų
naująjį katalogą bei
mūsų sąrašą

Mūsų klientai nau-
dojasi nemokamai
vieta mašinai greta
esantiame garaže

MŪSŲ ŽINGSNIAI

Leidžia Santara ir Samb! Šviesa Chicagoje.
Redaguoja Rita Kavolienė
Medžiaga siūsti: 622 Nicholas St., Defiance, Ohio

3 METAI

NR. 35 (112)

J. GARNYS

Santykiai su kraštu: Koegzistencijos Laikotarpis

Ar galima prisidėti prie evoliucijos Sovietų Sąjungoje?

Pirmiausia, jei norima turėti bet kokią įtaką į krašto gyvenimą, negalima Amerikos Balso pavyzdžiu kalbėti per radiją apie Cadillac'ų ar šaldytuvų kainas Amerikoje ar aukštą Vakarų pragyvenimo lygį. Šiandien tauta trokšta vidinės laisvės ir išorinės nepriklausomybės. Ūkinis aspektas yra tikrumoje tik laisvės funkcija. Taip jis suprantamas ir mūsų tautoje (kiek iš įvairių pasirodžiusių "turistų" galima spręsti). Pagaliau taip jis buvo suprantamas ir pirmojo rusų pavergimo metu (1875-1918), taip jis suprantamas ir kitų panašiose padėtyse esančių tautų (pvz., arabų atsakymas į Eisenhower'io kalbą JT sesijoje Artimųjų Rytų klausimu, kada jis arabams siūlė finansinę pagalbą).

Mūsų propagandos į kraštą ramsčiais turėtų būti:

1) antimarksistinės indoktrinavimo injekcijos intelektualinėje plotmėje; tai apima visą medžiagą, kuri nagrinėja liberalinę sampratą apie demokratinę santvarką, pasaulėžiūrą, religiją ir pan. Kalbant apie tautai tiekiamą informaciją, reikia pabrėžti, kad didelę klaidą daro tie, kurie mėgsta kraštutinius šūkius. Pvz., visiškai klaidingas priėjimas, kada materializmui priešpastatomas lygiai atgyvenęs idealizmas. Tokios tendencijos neduoda jokio atgarsio, nes kvepia perdėm "reakcija", noru atstatyti tai, kas buvo. Arba tai gali sukelti pas kaikuriuos išpūdį, kad būti ne raudonu, reiškia būti juodu: jei netremti į kacetus, tai deginti ant laužų.

2) Konkrečių reformų reikalavimas sovietų sistemos ribose. Ką tik kalbėta propaganda mes galime "nukaukuoti" kaikuriuos sovietų tikslus ir priemones, bet mes niekuomet neturėsime įtakos į sovietų vidaus gyvenimą. Jeigu nenorime būti sovietų santvarkos vystymosi atžvilgiu neutralūs stebėtojai, o efektyviai ją veikti mums pageidaujama kryptimi, vien tik bolševizmo kritika negalime pasitenkinti. Pvz., nepriklausomybė šiandien patriotui krašte tėra idealas, kurio jis nesitiki nei sulaukti, nei drįsta garsiai apie jį pagalvoti. Kas kita operuoti marksistškais šūkiiais. Pvz., "visa valdžia taryboms". Šiuo grynai marksistišku šūkiu būtų siekiama decentralizacijos, o tuo pačiu suvystovumo ir demo-

kratėjimo. Lygiai taip pat galima išskirti reikalavimą, kad tarp "brolišku respublikų" prekyba turėtų būti paremta lygiavertiškumo principu (pvz. Gomulkinė Lenkija) ir tt.

Aišku, kad tokia informacija į kraštą turi būti labai apgalvota. Tam tikslui reikia gerai organizuoto aparato, kur žmonės galėtų visą savo laiką pašvesti šioms studijoms. Šiandien dalinai panašaus pobūdžio studijas atlieka LLK. Galia tik, kad tai yra daugiau partijų managerių, negu studijuoti linkusių asmenų būveinė. Antra vertus, juo toliau, juo LLK mažiau turi galimybių savo studijas skelbti. Iš kitos pusės per radiją skelbiama programa yra be linijos, dažnai palikta atskirų redaktorių ar valandėlių vedėjų nuožiūrai. Atseit, padėtis yra tokia, kad LLK medžiagą studijuoja, bet jos neskelbia, gi VLIKas skelbia, bet nestudijuoja...

Kalbant apie lietuviškos medžiagos studijas, reiktų paminėti ir Vokietijoje veikiančią Baltisches Forschungsinstitut. (Jo lėšas didžiumoje sudaro vokiečių šaltiniai. Pabaltiečių įnašai — iš lietuvių pusės VLIKas, — būna ir nereguliarūs ir nevienodo dydžio.). Šis institutas galėtų atlikti labai naudingą darbą, jeigu jis nebūtų paskendęs senų kultūros apraiškų detalių studijomis, neturinėomis jokio ryšio su dabarties gyvenimu.

Nagrinėjant medžiagos ir jos skelbimo problemas, kyla ir kadrų klausimas. Net Stalinas, įvesdamas savo "piatiliet kas" pasakė, kad "kadrai viską nulemia". Tų kadrų juo toliau, juo daugiau mes stokojame. Amerikos ar Australijos lietuvių studentija yra visiškai nutolusi nuo lietuviškų problemų, nuo Lietuvos gyvenimo. Jų skelbiami atsitiktiniai šiais klausimais pasisakymai daugumoje yra diletantiški, neišstudijuoti, neišgyventi, neapsvarstyti.

Visiškas neišnaudojimas Vokietijoje prie kiekvieno universiteto esančių Rytų Europos institutų studijų galimybių labai akivaizdžiai parodo mūsų nesidomėjimą ateities kadrais. Tuo požiūriu mus pralenkia ir lenkai ir ukrainiečiai.

Organizaciniai politinė problematika

Tik prabėgomis paminėtiems darbams atlikti yra reikalinga sudėtinga organizacija, pajėgianti lėšas surinkti, žmones

parinkti, darbams vadovauti. Pati ilgo sovietų okupacijos laikotarpio prielaida prežiuruoja, kad juo toliau, juo mažiau bus svarbūs simboliai, teoriniai pagrindai, iš kurių mūsų politinės institucijos mėgsta vesti savo kilmę (palyginkime tik valstybinio tęstinumo, rezistencijos reprezentanto, tautos valios reiškejo ir kt. simbolius), bet konkretų darbą. Turint galvoje, kad bet koks politinio darbo pobūdžio sėkmingumas yra siejamas su tam tikro užnugario buvimu, pirmoje vietoje tenka rūpintis lietuvių išėivijos organizuotumu. Tai turi du privalumus:

a) suteikia politinei ekspozitūrai, kaip jo reprezentantei, didesnę svorį;

b) organizuota išėivija, kurios viršūnę sudaro vieningas vadovaujantis politinis organas, ne taip greit iškrypsta, išsibarsato bei nutautėja. Atvirkščiai, turint bendrus didelius tikslus ir jaučiant darnų darbą politinėje plotmėje, galima tikėtis išėivijos platesnių sluoksnių didesnio bendriniais tautiniais reikalais susidomėjimo, didesnio jiems pasišventimo.

Abiems šiems aspektams pasiekti yra būtina tarp "liaudies" ir "vadovaujančių" komunikacija. Šia prasme visas mūsų politines institucijas norėčiau suskirstyti į 2 kategorijas:

1. Biurokratinės įstaigos.
2. Visuomeninės institucijos.

1. Biurokratinėmis įstaigomis laikome visus diplomatinis bei konsularinius postus, ir LLK. Jų veikimas ar nieko neveikimas neįtakoja visuomenės ir nėra nuo visuomenės nusistatymo priklausomas. Diplomatai ir konsulai iš viso tėra valstybinio tęstinumo simbolis. Jokia diplomatinė veikla pilna šio žodžio prasme nėra galima. Jei mūsų diplomatai, turėdami laiko, intensyviau įsijungtų į lietuvišką politinį darbą, kaip ekspertai, tam tikrų sričių specialistai, savo studijomis paremtų įvairių mūsų problemų nušvietimą ir per turimus ryšius padėtų mūsų informacinei (ne propagandinei) medžiagai patekti į vokiečių įtakingus sluoksnius bei atkreiptų jų dėmesį, jie atliktų didelį darbą: atsiminkime, kad šiandieną be LLK narių tik diplomatai neprivalo dirbti jokio kito darbo, išskyrus lietuviškąjį! Deja, studijos yra kiek skirtingas darbas nuo kanceliarinės rutinos. Tad daugumoje diplomatai ir konsulai palieka tikrai simboliai.

LLK turėtų būti mūsų "smegenų centru". Jis turėtų savo studijomis užpildyti tą spragą, kuri nuolat lietuvišku klausimu jaučiama. Pvz., yra labai nemalonu skaityti enciklopedijose ar atlasuose, kad Lietuvoje buvusi valstybinė kalba nelietuviška, kad istorinė mūsų sostinė esąs Kijevas, kad Klaipeidos vardas esąs "Memel" ir tt. Šis komitetas turėtų būti labiau studijų biuru. Deja, šiandieną jis yra politinis organas

(nors ir nežinia kieno!), padidindamas mūsų veiksmų infliacija.

2. Visuomeninės institucijos. Jų juo toliau juo daugiau. Net yra nuomonių, kad vieno politinio centro iš viso nereikia, kad esą tenka pripažinti status quo, t.y. "multilateralinę" veiksmų sistemą. Prie šios koncepcijos priklauso ir "vieningo darbo" siūlymas. Pagal jį mums reikia siekti ne vieno politinio centro, ne vienos "kepurės", bet pasitenkinti, jeigu esamieji veiksniai sutartų dėl didesnių darbų ir tik šiuos sutartus darbus vykdytų bendromis jėgomis.

Arčiau ši siūlymą apsvačius, mes randame jame paslėptą "velnio kanopą", nes tik rumoje ir jis neginėja vieno centro reikalingumo, o tik ši centrą iš nuolatinės įstaigos nori padaryti atsitiktinomis konferencijomis. Atsižvelgiant į darbų gausumą, reikalavimą juos koordinuoti, planingas politines studijas, reikalą nuolat daryti autoritetingą politinį sprendimą, vargu ar tokios atsitiktinės konferencijos gali atstoti nuolatinio centro egzistenciją. Juk yra mažai medžiagą surinkti, ją išstudijuoti ir apdirbti. Reikia gi nuolat spręsti, ar ją skelbti ir kaip skelbti. Tai yra politinis sprendimas, kuris negali būti deleguotas atskiriems redaktoriams ar atsitiktinių konferencijų atsitiktiniams dalyviams. Tik politinis centras, visų išėivijos lietuvių palaikomas, kurio nuomonės pareiškimais nėra improvizuoti, o gilių ir nuoseklių studijų išdava, gali turėti įtakos tiek svetimiesiems, tiek saviesiems. Tik toks centras gali turėti tam tikros moralinės įtakos ir tautai krašte ir pozityviai prisidėti prie jos tautinio išsilaikymo kovos.

Ar šitokio centro išėivijoje suorganizavimas esamose sąlygose dar galimas ir kokiu būdu, yra klausimas, į kurį šiuo metu būtų sunku atsakyti. Viena tik gal reikia pabrėžti, kad tokio centro organizavimo apsvaistymai ir būdų ieškojimas turėtų pirmoje vietoje turėti akyse tuos konkrečius uždavinius, kuriuos tokiam centrui būtų norima pavesti, kokių darbų iš jo tikėtumėm ir lauktuomėm. Politinė aritmetika, politinės ambicijos, nors jų iš praktiško gyvenimo negalima eliminuoti ir su jomis reikia skaitytis, nedaug galės priartinti mus prie tokio sprendimo.

BEAUTIFUL BUILT — IN CLOCKS

EASY INSTALLATION ... DO IT — YOURSELF

Precision built, accurate, smartly - styled World famous, fully guaranteed, self-starting movement with sweep second hand. Face 11 inches in diameter. Available in genuine brass or in black finish. Full installation instructions included. Specify style and finish.

Shipped post - paid - insured. Inclose check or money order. \$12.95. F. E. Tax included. Box No. 96. Dept. A. F. CRIPE TOOL MFG. CO. OWOSSO, MICH.

6 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — SATURDAY, DECEMBER 10, 1960

ED. SULAITIS

160 akrų žemės už 10 dolerių

Kas norite didelius plotus žemės už nepilnos dienos atlyginimą? Ir tai ne kur nors Mėnulyje ar kitoje tolimoje planetoje, bet mūsų geroje žemėje ir net Jungtinėse Amerikos Valstybėse.

Čia nėra juokas, bet tikrovė. Šio krašto vyriausybė yra pasiryžusi išdalinti milijonus akrų nenaudojamos žemės, jeigu kas nors tik pageidautų. Sąlygos žemės gavimui nėra didelės: ji prieinama kiekvienam JAV piliečiui, suėjusiam 21 m. amžiaus (jeigu šeimos galva — gali būti ir jaunesnis). Galima gauti iki 160 akrų už tai mokant nuo 10 iki 20 dolerių.

Tačiau galutinon nuosavybėn ta žemė pereis tik tada, kada jos gavėjas ten pasistatys namą ir gyvens jame bent po 7 mėnesius pirmųjų trijų metų laikotarpyje arba aštuntąją dalį gautojo sklypo pavėrs dirbama žeme. II Pasaulinio karo ir Korėjos karo veteranams čia dar yra mažesni reikalavimai.

Kaip jau galima suprasti, dauguma šios žemės yra sausa, akmeninga ir toli nuo apgyventų vietų. Tik Aliaskoje dar esama geros žemės žemdirbystei, Mantanuska Valley netoli Anchorage miesto ir Tanana Valley netoli Fairbanks miesto. Bet didžiausioji problema su žemdirbyste Aliaskoje yra ta, kad dėl ilgų bei šaltų žiemų ten nedaug ką galima auginti.

Šiuo metu "laisvos" žemės dar yra šiose valstybėse:

Aliaskoje — 270 milijonų

akrų, Nevadoje — 46, Utah — 24, Wyoming — 16, Kalifornijoje — 16, Oregone — 13, N. Meksikoje — 13, Arizonoje — 13 ir Idaho — 11 milijonų akrų.

Nuo 1862 metų, kada buvo pasirašytas vadinamasis "Homestead Act" tokios viešosios žemės buvo išdalinta 247,000, 000 akrų, kas sudaro daugiau negu 10 kartų didesnę plotą už Indianos valstybę.

Norintieji įsigyti šios "laisvos" žemės, turi kreiptis į artimiausiąją Bureau of Land Management of the U.S. Department of the Interior raštinę. Biuro raštinėse yra smulkūs tos žemės aprašymai bei žemėlapiai. Ten dirbantieji žmonės suteiks platesnių informacijų šiuo reikalu.

Čia dar norisi atkreipti dėmesį, kad pasiryžusieji mestis į "laisvos" žemės gavimo sritį, apie tai iš anksto gerai pagalvotų. Viena yra aišku, jog be pinigų čia nebus galima pajudėti, nors žemė ir gaunama už dyką (neskaičiuojant 10-20 dol.). Vien tik žemės pavertimas dirbama yra išlaidingas, bet, žinoma, įmanomas, ką šių eilučių autoriui teko patirti kurį laiką bebūnant dykumose (kariuomenės rezervuote) prie Yakima vietovės Washingtono valstybėje. Didžioji Yakimos miestelio dalis bei aplinkiniai žaliuojantieji laukai išdygo ant tokios žemės, kur dar neseniai jokios gyvybės, neskaitant sausų, dygių krūmų, nebuvo. Pravesta žemės drėkinimo sistema ir kiti dalykai padaro sunkiai įsivaizduojamų pasekmių.

Apie šią žemę galėtų pagalvoti ir lietuviškos kolonijos steigimo šalininkai, dabar jau aprinę su siūlymais važiuoti į Britų Hondurasą. Čia, atrodo, išlaidų būtų gal mažiau negu ten, o kartu žymiai saugiau ir maloniau. Kam gi ieškoti kažkokių tai dausų, jeigu mes netolima turime dykumų, kurias mums dykai siūlo?

Gal ši klausimą reikėtų plačiau ištyrinėti ir padaryti atitinkamas išvadas? Bet vienu ar kitu atveju, jis, atrodo, vistiek yra svarstytinas.

"You, My Dear, Will Get the Best Steer Right Here"

BEEF HALVES

27c LB

FRONTS 26c. LB.
HINDS 35c. LB.

Sweeping the country in sales from Denver to New York in our plants!

BACON 19c. LB.
FREE PORK CHOPS

Limit: 3 lbs bacon and pork chops with purchase of ¼ or ½ of Beef

CHARGE IT

90 Days Same as Cash or Take 6 Months One Trip Service

Open 9 to 9 Daily

BRUHN'S

BRISTOL, WIS.

FREEZER MEATS

Phone UL 7-3474

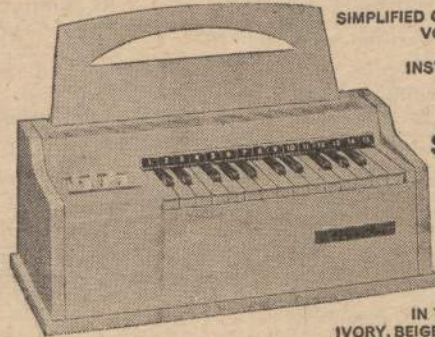
40 min drive from North Chicago on Highway 45 — Sunday open — closed Monday.

new low priced

MAGNUS JEWEL

electric chord organ

complete with
FULL SIZE KEYS
SIMPLIFIED CHORD BUTTONS
VOLUME CONTROL
MUSIC RACK
INSTRUCTIONS AND
MUSIC BOOK

only
\$49.95

IN YOUR CHOICE OF
IVORY, BEIGE OR MAHOGANY
POLYSTYRENE CABINETS

For youngsters, teen-agers, economy-minded adults take it anywhere . . . play it anywhere easy to play as A-B-C!

Never before could you own a famous Magnus electric chord organ for anywhere near this low price. And what a beauty this Magnus is! It's so light-weight you can tuck it under your arm, or use the specially designed, low cost carrying case, and take it anywhere to amaze your friends with song after beautiful song . . . even if you've never had a musical lesson in your life!

Come in and try it yourself. You'll see and hear why a Magnus organ is the finest gift you can give your family . . . the gift of beautiful organ music which you and they can play instantly!

The Magnus Jewel \$49.95

On top of old

PLAY NUMBERS WITH RIGHT HAND, PLAY LETTERS WITH LEFT HAND. That's all there is to it. Simply pick your song from a specially prepared Magnus music book, sit down and play. You'll know how in less than a minute! You'll play jazz, classics, hymns, every kind of music the easy, instant Magnus way!

GLASER'S FURNITURE & APPLIANCE CO.

5115-5123 So. Kedzie Ave.

PROspect 6-1790

OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

Help Keep
America Strong

Save regularly with
U.S. SAVINGS BONDS

SIUNTINIAI I LIETUVĄ

ir kitus kraštus

Jūsų pristatyti ir iš Europos (iš katalogų). Siunčiame akordeonus, gitaras, siuvamas mašinas ir kt. Viskas žymiai nupigintomis kainomis.

Overseas Cargo Co.

514 W. Pershing Rd. (39th St.)

CHICAGO, ILLINOIS

Tel.: OA 4-9079

Vedėjas P. NEDZINSKAS

"NAUJIENOS" KIEKVIENO
DARBO ŽMOGAUS
DRAUGAS IR BIČIULIS

7 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
— SATURDAY, DECEMBER 10, 1960

NEW PIPE INVENTION

Rūkykite švariai, maloniai be neskanų kandiklio liekanų. Išvalymui nereikia laužtis į vidų.

Pyro-Bol pypkė yra puikus išradimas. Tikrai meistriškas gaminytis pypkių prekyboje. Nereikia veržtis į jos vidų norint pypkę išvalyti. Pyro-Bol savininkas užsi-rūkęs tuojau pajus tikrą tabako skonį, be erzinančio, degančio medžio prieskonio. Pyro-Bol pypkė pagaminta iš nailono ir pyrex mišinio, vėsinti orą, higieniška. Ją galima lengvai išardyti, dalis išvalyti ir išplauti. Joje nesusirenka nemalonių liekanų.

Speciali susipažinimui kaina
\$6.00

Graziai įpakuota su maišeliu Frank Furedy's tabako mišinio pamėginimui.

Siųskite savo orderį:

PYRO-BOL CORP.

653 S. Wells St., Chicago 7, Ill.

Gražinsime pinigus, jei būsite nepatenkinti. Sutaupysite C. O. D. ir dalį pašto išlaidų drauge prisiųsdami čekį ar money orderį.

NAME

ADDRESS

CITY

ZONE

STATE

Amerikos indėnai

Galvos oda su plaukais

Kovoms vykstant, kai priešo kareivį užmušdavo, nugalėtojas nulupdavo nuo jo galvos odą su plaukais ir prie savo kepurės prisisiūdavo. Kiti priešą galvos odą prie strėlių prirūdavo ar savo palapinėje sienoje pakabindavo. Prieš odą, su plaukais nuo galvos nulupta, buvo jo papuošalas, atsižymėjimo trofėja bei kovos rekordas. Buvo didelė garbė kariautojui kiek galima daugiau nulupti nuo priešų galvų odų ir jas namo parnešti. Kitokių kovos užrašų jie nedarė, nes nemokėjo.

Kai iš karo kovotojai grįždavo į savo stovyklas, jų vadai surengdavo jiems galvos odų lupimo šokių. Tai buvo jų didelės svarbos šokis. Kovotojai šoko apie ugniakurą ir kiekvienas iš eilės pasakodavo kokius jis didvyriškus darbus kariaudamas atliko. Kaip jis tuos didvyriškus darbus atliko, jis šokdamas rodė, savo kūną visaip kraipydamas. Laikė to šokio indėnė stovėdavo ratu apstojusios apie ugniakurą, ir kai jų vyrai šokdavo, jos laikė savo rankose nuluptas galvų odas. Jei indėnas kovoje buvo užmuštas, tai, kad atkeršyti priešui, jie jį nelaisvę palekusi gyvą kapojo į šmolus ir ant ugniakuro degino. Kitus nelaisvėje esančius pasilaikydavo kaip vergus, ir vėliau, jei pasirodydavo, kad jie yra ištikimi, juos priimdavo į savo gentį.

Prieš baltų žmonių atvykimą galvų lupimo paprotys Amerikoje nebūvo išsiplatinęs. Iroquois ir Cree pirmieji pradėjo galvas lupiti. Rytinių karštų ir Lygumų indėnai juos pasekė. Tačiau ir tarp šių gentių daugiau laikėsi seniau išgyvenęs paprotys, būtent priešui visą galvą nupjauti, o ne vien odą su plaukais nuo galvos nulupti. Lygumų indėnai niekad nelupdavo juodveidžio (negro) galvos. Jie manė, kad juodveidžiai pacina iš buivolų, nes jų plaukai jį buivolo panašūs. Indėnai juos ir vadino "buivolų kareiviais". Nekartą indėnai, paėmę priešą jį nelaisvę, dalį jo odos su plaukais nulupę, paleisdavo namo, kad jis grįžtų gėdoje pas savuosius.

Kai kurie kovotojai, užmušę priešą, nepaisė lupiti jo odą, ir užmuštąjį palikdavo kovos lauke. Bet pradėjo atsirasti apgavikų, kurie, atradę laukuose žuvusius, jų odą lupdavo ir girdavosi, kad jie tiek priešą kareivių užmušę. Lygumų indėnai tikėjo, kad žmogus su nulupta galvos oda negalės gyventi kitame pasaulyje. Todėl jie visaip stengėsi išgelbėti žuvusius ar sužeistus, kad priešas jiems galvų nenuluptų.

Indėnai nevisuomet pasilaikė žmonių odas, dažnai jas palikdavo laukuose kaip auką saulei. Kartais jie palikdavo

kaip auką vandeniui ir sumėsdavo į upę. Indėnai, kurie odą su plaukais pasilaikydavo atminimui, ištempdavo ją ant šešių colių apvalaus lanko, kad išdziūtų. Išdziuvusią odą dažė raudonai arba raudonai ir juodai. Dakota indėnai odas laikė tik vienus metus. Po metų su išskilmėmis jas palaikydavo. Bet Arikara visuomet jas laikė raganiams palėpėje kaip auką dievams.

Indėnų karai

Washingtono, karo departamente, yra užrekorduota, kad pradėdant 1790 ir baigiant 1915 metais indėnai turėjo 53 karus Suvienytose Valstybėse.

Kai pirmieji baltodžiai atkeliavo ir pradėjo kurtis, Illinois valstybėje gyveno 22 indėnų gentys. 1804 Saes ir Fox gentys sudarė taikos sutartį su baltodžiais. Sutartį minėtų gentių vadai St. Louis mieste pasirašė. "Indian Affairs, Laws and Treaties", 174 p. nurodo, kad Chippewos, Winnebago ir Pottawatomies savinasi šią teritoriją ir nepripažino padarytos sutarties. Jie teigė, kad jaunas Saes ir Fox vadus baltodžiai nuginė, ir jie, girli būdami, pasirašė sutartį. Dėl šių priežasčių senieji indėnų vadai atsisakė pasitraukti iš sutartyje pažymėtų medžiavimo bei žuvavimo vietų. Dėl šios sutarties ginčas truko 23 metus, ir pagaliau išsivystė į vadinamąjį Raudonųjų Paukščių karą. 1832 šį karą pasekė dar didesnis Juodųjų Arų (Hawk) karas. Juodasis Aras manė, kad jis pilnai galės atkeršyti amerikiečiams už jo armijos sumušimą 1812 metų kare. Tais metais anglai kariavo su Suvienytomis Valstybėmis, ir Aras buvo perėjęs į anglų pusę.

Aras buvo gimęs Rock Island, kai 1818 Illinois pasidarė valstybe. Jam buvo įsakyta Rock Island aplėisti ir su savo žmonėmis persikelti į Iową. Aras nenoromis paklausė įsakymo ir persikėlė per Mississippi.

Ten gyvendami, indėnai niekuomet neužmiršo savo gimtinės. 1832 Aras su keturiais šimtais vyrų, jų pačiomis ir vaikais bei visu turtu grįžo per Mississippi į savo mylimą Rock Island. Neilgai jiems teko džiaugtis gimtąja vieta. Gavo antrą įsakymą iš majoro Stilmano'o, kuris vadovavo armijos daliniam, kad grįžtų iš kur atkeliavę.

Pradžioje Aras protestavo, bet kai patyrė, kad Stilmano kareiviai artinasi, jis su savo žmonėmis pasitraukė iki Rock River, o iš ten traukėsi link Rockfordo. Apie 25 mylias nuo Rockfordo jie apsistojo ir susaukė Pottawatomų ir Winnebago vadus pasitarimams. Pradėdamas posėdį vadas Aras (Hawk) į juos prabilo šiais žodžiais: "Aš gimiau Sak kaimė, ir ten gyvendamas praleidau

savo kūdikystės ir jaunystės laiką. Aš mėgau tas vietas prie didžiųjų upių, medžių pavėsyje riogsančius daržus ir žaliuojančius laukus. Tie daržai yra mūsų tėvų vaikams palikti. Aš čia tikėjau gyventi ir mirti, kad mano kaulai prie tų, kuriuos aš gerbiau ir mylėjau, būtų paguldėti. Bet dabar mano senyvamė anžiujė aš esu išvytas iš savo namų ir neturiu teisės net pamatyti tą mylimą vietą, kur gyvenau".

Šiuos žodžius taręs, senas vadas užspringo ir žodžio nebegalėjo pratariti. Iš akių per jo veido skruostus riedėjo ašaros. Jis užsidengė veidą antklode ir kurį laiką viešpatavo mirtina tyla. Valandėlei praėjus, jis ašaras antklode nubraukė ir vėl prabilo: "Po keleto mėnesių ir jūs būsite priversti apleisti savo namus. Nelankysite tų kaimų, kur jaunystę praleidote, — nei kukurūzų, nei medžioklės laukų daugiau nematysite. Visa tai bus baltųjų užimta ir jūsų tėvų kapai bus plugų ariami, kai jūs trauksitės atgal prie benusileidžiančios saulės, kur rasite naujus namus anapus Vandeno Tėvo. (Vandeno Tėvu yra vadinama Mississippi upė).

"Mes esame broliai; mes kariavome Anglijos kare; mes medžiojome ir nakvojome kartu po tomis pačiomis antklodėmis. Mes kartu dalyvavome pasitarimuose ir religiniuose pasninkuose. Mes esame neperskiriami vieni nuo kitų, ir mes visi kaip vienas turime ginti savo interesus".

Po šios kalbos ir pasitarimų su vadais 1832 m. gegužės 14 d. nutarė daryti taiką su baltaisiais. Majoro Stilmano armija žygiavo prie Aro stovyklos ir bebuvo tik aštuonių mylių atstume. Vadus Aras pasiuntė tris indėnus su taikos vėliava pas majorą Stilmaną, kad būtų išvengtas kraujo praliejimas. Jis pasiuntė ir kitus penkis indėnus šautuvais apsiginklavusius, kad jie saugotų beginklius vyrus, kurie nešė baltą vėliavą. Pastarieji pasitraukė į kitą vietą. Kai indėnai su baltą vėliava prisitartinė, Stilmano kareiviai vieną jų užmušė, o kitus du paėmė nelaisvėn. Po to jie puolė kitus penkis, kurie laikė sukryžiuotą ginklus viršum savo galvų, kas reiškė draugiškumo ženklą. Ir į šį gestą jie nekreipė dėmesio, — du jų užmušė, o kitus tris nuvijo atgal į Aro stovyklą.

Toks pažeminantis baltųjų poelgis indėnus sukirsino. Tą pačią dieną Aras susaukė kitus vadus pasitarti ir įsakė savo vyrams gerai pasiruošti ir pulti Stilmano armiją ir ją sunaikinti. Taip jie ir padarė, — visi, kaip uodų debesys, lėkė per girią prieš Stilmano kareivius ir bematant jo armija liko išblaškyta ir sunaikinta. Vieni kareiviai buvo užmušti, kiti sužeisti, o kurie gyvi išliko, leidosi bėgti. Jo armijos likučius indėnai vijosi iki jė dingo iš jų akių, šis mūšis buvo pavadintas Stilmano Bėgimu.

(Bus daugiau)

Nauja motis ir va. etės atnaujina viltį kenčiantiems nuo

Arthritis - Rheumatism

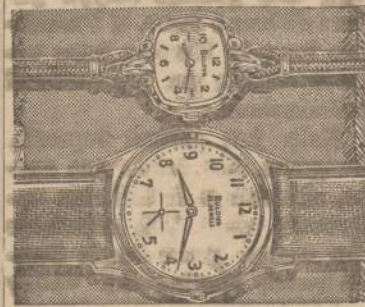
Si nauja kombinacija, AMERPOL skubiai palengvina sanarių uždegimo sukeltą skausmą, paraudimą ir sumažina skaudančių raiščių sutinimą, kuri sukeli arthritis ir reumatizmas. Mostis, 98c. Tabletės \$3.50 pas jusų vaistininką.

BRANGENYBĖS ir TELEVIZIJOS

21 colio paveikslas, stalinė \$87.00
21 colio paveikslas, T.V., stalinė \$99.50
21 colio paveikslas, geresnė... \$199.00

Zenith, Philco, RCA Televizijos žemesnėmis kainomis Chicagoje.

Stalinė, stereo, 4 greičių telefonas \$39.95
Aslinė, stereo, 4 greičių telefonas \$79.95
Aslinė, stereo, 4 greičių telefonas su F. M. ir A. M. Radio \$149.50
21 colio T. V. ir telefonas Console \$149.50
21 colio T. V. Gyva spalva, už \$475.00
Visų bangų radijas, vokiškas \$165.00
F. M. ir A. M. Radijos \$37.50
Maži staliniai radijai po \$9.95

Laikrodėliai Bulova, Benrus, Longines, Elgin.

Didelis pasirinkimas ir kainos žemesnės kaip kitur.

17 akmenų po \$12.95
Su akmenimis ir paausuoti \$9.50
17 akmenų, paausuoti \$24.95
17 akmenų, 14 k. aukso \$39.95
17 akmenų automatiški \$24.95
Berniukams ir mergaitėms po \$4.95
Deimantiniai žiedai, vertės \$200.00 už \$99.50
Deimantiniai žiedai, vertės \$100.00 už \$49.50
Nedideli deimantiniai žiedai po \$12.00

Gintaro karoliai po \$8.00
Ivairių papuošalų "Diamond Look", "Coro" po 99c. ir aukščiau.
Porcelanas, 57 gabalų \$34.95
33 apsisukimų angliškos plokštelės, 12 colių po \$1.00
Decroninės kaldros po \$6.95
Vargonėliai Hohner po \$69.00
Piano akordeonai po \$145.00

Su kiekvienu pirkinju duodame dovanėles.

Lietuviškų atvirukų didelis pasirinkimas.

BUDRIK FURNITURE

3241 So. Halsted Street

Chicago 8, Illinois

Tel.: Calumet 5-7237

Krautuvė atdara pirmadieni ir ketvirtadieni iki 9 val. Sekmadieniais 11-5.

Pasiklauskite Budriko radijo programų sekmadieniais 2:15 po pietų iš WHFC radijo stoties su miščių spėjimais. Gal dar laimėsite.

8 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — SATURDAY, DECEMBER 10, 1960

DR. ANNA BALIUNAS

AKIU, AUSU, NOSIES ir GERKLĖS LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
6322 SO. WESTERN AVENUE
Valandos: kasdien nuo 10 ligi 12 val.
iš ryto ir nuo 7 ligi 9 val. vakaro.
Šeštadieniai nuo 10 ligi 1 val.
Trec. uždaryta. Kitu laiku susitarus.
Ofiso telef.: PROspect 8-3229
Rezid. telef.: WA:brook 5-5076

Tel.: PROspect 8-1717

DR. S. BIEZIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val.: kas diena po pietu 1-3; vak. 7-8
tiktai antradieniais ir penktadieniais.
Treciad. ir sekmad. ofisas uždarytas.
Rez.: 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REpublic 7-7868

DR. C. K. BOBELIS

Inkstų ir šlapimo takų chirurgija
Tel.: PROspect 6-1795
2300 W. 51st St., Chicago, Ill.
Oakley Medical Arts Bldg.
arba
434 Algona Ave., Elgin, Illinois
Tel.: OWens 5-0533
Valandos pagal susitarimą.

DR. PETER BRAZIS

PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisas: HEMlock 4-5849
Rezidencija: HEMlock 4-2374
OFISO VALANDOS:
Pirmad., Ketur., ir Penktadienį nuo
1-4 ir 7-9, Antrad. nuo 1-5, Treciad.
ir Šeštadienį tiktai susitarus.

DR. JONAS G. BYLA- BYLAITIS

Nervų-Smegeny Ligos, Chirurgija
OAKLEY MEDICAL BLDG.
2300 W. 51st St.
Valandos: Šeštadieniai susitarus.
GR 6-3409 neatsiliepus, skambinti
PR 6-1795.

Ofiso telef.: Virginia 7-0036
Rezidencijos: BEvery 8-8244

DR. T. DUNDULIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Akušerija ir moterų ligos.
4157 ARCHER AVENUE
Ofiso valandos:
Nuo 2-4 ir nuo 6-8:30 val. vakaro.
Šeštadieniai nuo 2 iki 4 po pietu.
Treciadienį pagal sutartį.

Tel. ofiso: HE 4-1414; rez.: RE 7-6867

DR. BR. GAIŽIUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Valandos: 1-3 ir 6-8 val. po pietu
kasdien, Šeštadieniai 1-4 val. p. p.
Treciadieniais uždaryta.

DR. A. JENKINS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 WEST 63rd STREET
Ofiso val.: kasdien nuo 1-4 po pietu
ir 6-8 vakaro.
Treciad. ir šeštad. uždaryta.
Ofiso tel.: PORTsmouth 7-6000
Rezid. telef.: GARDens 3-7278.

GRovehill 6-1595

Dr. Aldona A. Juska

AKIU LIGU SPECIALISTĖ
IR PRITAIKO AKINIUS
Valandos: 9-12, 7-9 pagal susitarimą;
išskyrus treciadienius ir šeštadienius.
2422 W. MARQUETTE ROAD

Ofiso ir buto tel. OLYmpic 2-1381

DR. F. V. KAUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 So. 49th Court, Cicero
Kasdien 10-12 ir 4-7, Trec. ir šeštadienį tik 10-12.

Tel.: Ofiso ir buto OLYmpic 2-4159

DR. P. KISIELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th St., Cicero, Ill.
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vakaro.
Treciadieniais uždaryta.
Šeštadieniai 12-4 val.

Ofiso telefonas: LAfayette 3-3210
Jei neatsiliepia šaukite KEzie 3-2868

Dr. Emily V. KRUKAS

GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
4146 SO. ARCHER AVENUE
Val.: kasdien po pietu nuo 12-3:00
Daily afternoons.
Vakarais: pirmad., antrad., ketv. nuo
6-9. Treciadieniais tik susitarus.

Tel. ofiso: HE 4-1202; rez. PR 6-4732

DR. A. MACIŪNAS

CHIRURGAS
2454 W. 71st ST. (71st ir Campbell)
Val.: pirmad. ir ketvirtad. 1-4 popiet,
antrad. ir penktad. 5-8 val. vak.

"NAUJIENOSE" gali rašyti

kiekvienas ir apie viską.

Ofiso tel.: HE 4-1318 arba RE 7-9700
Rezidencijos: PR 6-9801

DR. J. MEŠKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
Priėmimo val.: nuo 9-11 val. ryto ir
nuo 4-8 val. po pietu. Šeštad. nuo
9:00-2:00 p. p.
Treciadieniais uždaryta.

Ofiso telef.: CLiffside 4-2896
Rez. telef. WA:brook 5-3099

DR. P. STRIMAITIS

Bendra praktika ir chirurgija
specialiai
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1724 West 47th STREET
(kampus 47th ir S. Hermitage Ave.)
Ofiso val.: nuo 2 iki 4 val. ir nuo
6 iki 8 val. v.
Šeštadieniai nuo 2 iki 6 val. v.,
išskiriant sekmadienius.

DR. VYT. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos
Ofisas: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PROspect 8-1223 arba TR 3-5577
OFISO val.: pirmad. 7-9 val. vakaro,
antrad., treciad. ir penktad. 6-9 v. v.
šeštadieniai 2-4 val. po pietu.

DR. V. P. TUMASONIS

CHIRURGAS
2458 WEST 71 STREET
Ofiso telef.: HEMlock 4-2123
Rezid. telef.: GIBson 8-6195

Atostogose iki š. m. rugpiučio 1 d.

Tel. ofiso: VI 2-1581; rez. PR 6-4250

DR. V. VILEIŠIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
802 West 31st STREET
(kampus Halsted ir 31-os gatvių)
Priėmimo valandos: kasdien 1-4 p. p.
ir 6-8 val. vak. Šeštadieniai 1-4 p. p.
Treciad. ir sekmadieniai uždaryta

P. ŠILEIKIS, O. P.

ORTHOPEDES-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai, Med. Ban-
džai, Speciali pagalba Kojoms
(Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 6-8. Šeštadieniai 9-1
ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB
2850 West 63rd St., Chicago 29, Ill
Tel.: PROspect 6-5084

LIETUVIAI AKIU GYDYTOJAI

Dr. Ant. Rudokas, Opt.

4455 SO. CALIFORNIA YA 7-7381
Tikrina akis ir pritaiko akinius,
keičia stiklus ir rėmus.
Valandos: 10 ryto iki 8 val. (treciad.
uždaryta), šeštad. 10 ryto iki 2 p. p.

Dr. Kazimieras
MICHEL

Optometristas-Orthoptistas
Gydo nusilpusias ir nervuotas akis
Egzaminuoja akis ir pritaiko akinius
Išgydo kreivas akis be operacijos.
Įdeda netikrą - artificialę akį pagal
sveiką. Tikrina klausą ir pagelbsti
negirdintiems. Praktikuoja 39 metus
Kalba lietuviškai.
4654 So. Ashland Ave. YA 7-6616.

DR. G. SERNER

LIETUVIS AKIU GYDYTOJAS
25 metų patyrimas
Tel.: YAards 7-1829
Pritaiko Akinius
Kreivas Akis
Ištaiso.

Ofisas ir Akinių Dirbtuvė
756 WEST 35th STREET
Valandos: nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8.
Trec. uždaryta. Penkt. ir šest. 10-2
val. po pietu. Arba pagal susitarimą

CHICAGOS SVARIAUSIAS IR

MODERNISKIAUSIAS DARŽAS

BUČODARŽAS

WILLOW WEST INN
AND PICNIC GROVE
83rd and Willow Springs Road
WILLOW SPRINGS, ILL.

PERKRAUSTYMAI

MOVING

Leidimai - Pilna apdrauda
ZEMA KAINA
R. ŠERENAS
2047 W. 67th Pl. WA:brook 5-8063

REMKITE TUOS BIZNIERIUS,

KURIE GARSINASI
"NAUJIENOSE"

Galvosūkis Nr 2

Du vienas su kitu lygūs kvadratai ABCD ir MNPQ su kraštinėmis, lygionimis 2a, guli lygiagrečiose plokštumose. Tiesė, jungianti šių kvadratų centrus (ištrizainių susikirtimo taškus), statmena su kvadratų plokštumomis. Kvadrato MN PQ kraštinės MN ir PQ lygiagrečios su kvadrato ABCD ištrizaine AC. Tegų viršūnės M, N, P ir Q būna atitinkamai ties kraštinėmis AB, BC, CD ir DA. Kvadratų lygiagrečios plokštumos parenkamos viena nuo kitos tokiu atstumu, kad aštuoni trikampiai, būtent, ABM, BMN, BCN, CNP, CDP, DPQ, ADQ ir AMQ būtų lygiakraščiai (taisyklingi). Rasti dešimčiašienio ABCDMNPQ tūri.

Konkurso sąlygos — kaip paprastai. Paskutinė pašto antspaudo data — 1960 m. gruodžio 31 d.

Rudeninį galvosūkį Nr 1 tiesiogai išsprendė šie skaitytojai: M. Mackevičius, Baltimore, MD, V. Dalinkevičius, Chicago, P. Leonas, Chicago, R. Lintakas, Chicago. Premija burtų keliu atiteko M. Mackevičiui.

More attractive than the old babushka...

JOUSMA FUEL & BUILDING MATERIAL

Ready mixed concrete.
Highest quality range & furnace oil.
Radio dispatched trucks.
We give TOP value stamps.
For prompt service call PO 7-8370
5903 S. ARCHER AVE.
(Corner Archer & Central).

SLOAN'S DEPARTMENT STORE

MOKINIŲ DRABUŽIŲ CENTRAS
Pilnas pasirinkimas vyriškų, moteriškų ir vaikams rūbų, duoda visai Jūsų šeimai galimybę gražiai pasipuošti už žemiausias kainas. Kalbam lietuviškai
7042 SO. WESTERN AVE.
Phone: PROspect 8-9210

Jei Jūsų šildymo sistema

netvarkoje,

tai praneškite mums.

Mes tvarkome įvairių rūšių šildymo sistemas. Taip pat galime įvesti naują šildymą.

Veltui apskaičiavimai.

RACINE HEATING COMPANY

SO 8-7446 AB 4-2064

help you

HEART FUND

help your HEART

9 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.

— SATURDAY, DECEMBER 10, 1960

KENTUCKY OIL

Dabar grežiamos versmės.
Gali būti labai turtingos.
Rašykite:
Dept. A. F.
515 S. Emporia
Wichita, Kansas.

Berg Moving and

Appliance Delivery

Express and Van Service

5521 So. ASHLAND

PR 7-8577.

DAŽŲ ŠPARDAVIMAS

Galona \$1.00 pigiau visų rūšių dažų namų dažymui iš vidaus ir iš lauko.
Dutch Boy — Glidden — Pratt — Lambert — Benny Moore — Satin Luminall — Staley Etc.
6323 S. Ashland Ave.
Veltui pristatymas. RE 7-3746.
Klauskite Mr. S. Lasuraitis

W. C. WADDELL COAL & OIL CO.

Geros rūšies anglis ir pečiams alyva. Jei reikalingas greitas patarnavimas, skambinkite B. Černiauskui, VI 6-7670, Kalbame lietuviškai. 8531 So. HALSTED ST.

PADARYKITE

TUOMI LAIMINGAS KALEDAS!

Padovanokite vaikams 5 lempų rankomis sumontuotą radio.

Tik \$9.95.

Mes duodame nuolaidą iki \$140 perkant naują TV setą, 40% perkant lempas. Turime naujausius išėjusių plokštelių, 45" ir ilgo grojimo Lenkiškas Polkas. Mes turime įvairių firmų TV ir Radio aparatų.

Atidaryta visas 7-nias dienas savaitėje.

House Calls \$3.00

MILLER'S DISCOUNT CENTER

Sales and Service
8115 Milwaukee Avenue.
Niles, Ill. Phone YO 7-5212 (25D)

HAVE YOU HAD YOUR

Heating unit check for this winter? Boiler or furnace vacuumed and checked over for winter service.

\$13.95.

DURKEE'S HEATING SERVICE

24-Hour Service
1946 W. 69th St. HE 6-4639

BRYANT'S APPLIANCE

TV—RADIO — SMALL APPLIANCE

SALES & SERVICE

9:30 a.m. to 9 p.m. Daily

3856 ARCHER

YA 7-9575 VI 7-2381

AUTO LICENSES

Bridgeport Currency

Exchange

748 W. 35th St.

Western Currency

Exchanges

6254 S. Western

7054 S. Western

5 AKRU PLOTAS

tik už \$695.00.

Pilna kaina be procentų.

MOKEJIMAI:

reikia \$10.00 imokėti ir

10.00 mokėti kas mėnesį.

Kiekvienas pirkejas 5 akru ploto igaus teisę i 4/32 procento i ten esamų alyvos bei gazo. Ta teise galima pasilaikyti sau arba parduoti. Jokių suvaržymų. Pirkdami gausite tikslų planą perkamos žemės.

5% nuolaidos mokant grynais arba perkant daugiau kaip vieną sklypą. Užpildę kuponą pridėkite \$10.00 rezervacijai Hudspeth apskrity. Atsiuntę \$10.00 galite rezervuoti sau kiek tik norite sklypų ir paprašykite platesnių informacijų bei žemėlapių perkamos žemės. Jei jūs būsite nepatenkintas pirkinium, tai Jums bus tuč tuč jau gražinti pinigai.

NAME

ADDRESS

CITY and ZONE..... STATE.....

HDL LAND & CATTLE CO.

% William J. Elliot 110 North Stanton
exclusive agent, El Paso, Texas
KE 2-2491

MICHAEL ZOSCENKO

SATYRINĖS NOVELĖS

Iš rusų kalbos vertė JONAS VALAITIS

(Tęsinys)

BITĖS IR ŽMONĖS

I vieną kolchozą į svečius atvažiavo raudonarmietis. Ir savo giminėms dovanų jį atvežė žiedų medaus puoduką.

Ir šis medus tiek visiems patiko, kad kolchozininkai nutarė įsitaisyti bitininkystę.

O aplink nieks bitininkyste nesivertė. Ir kolchozininkams reikėjo viską naujai įsitaisyti — pasidirdinti avilius ir bites iš miško pervesdinėti į naujas buveines.

Pamatę, kad tatai ilgas reikalas, kolchozininkai nusiminė.

— Čia, sako, ilga tūsonė! Čia šitas, čia kitas — ir vasara nubėgė. Ir mes medaus nepamatsim iki sekančių metų. O mums reikia tuojau.

O tarp kolchozninkų buvo vienas puikus žmogus, kažkuris Ivanas Panfilyčius, nejaunas vyras, metų apie šešiasdešimt dviejų. Jisai, jaunas būdamas, bitininkavo.

Štai jis ir sako:

— Kad dar šiais metais arbatą gertume su medum, reikia nuvažiuoti kur nors ten, kur yra bitininkystė, ir tenai iš jų reikia nupirkti tatau, apie ką mes svajojam.

Kolchozninkai sako:

— Mūsų kolchozas, — milionierius. Išlaidų jį nepaisys. Imkime ir nupirkime pilnai veikiančią bityną! Kad bitės jau aviliuose tupėtų. O jei mes bites iš miško pervesdinėsime, tai jos gali pasirodyti nevykusios. Gal būti, jos gali pradėti gaminti kokį nors netikusį medų, kurį nors liepinį. O mums reikia žiedų medaus.

Ir štai davė Ivanui Panfilyčiui pinigų ir pasiuntė jį į Tambovo miestą. Atvažiuoja jį į Tambovą. Tenai jam sako:

— Jūs teisingai pasielgėte, kad pas mus atvažiavote. Trys mūsų kaimai nusikėlė į Tolimuosius Rytus. Pasiliko atliekamas bitynas. Šį bityną mes galime jums atiduoti beveik dovanai. Tiktai kaip jūs šias bites vešitės — štai čia jums klausimas. Prekė, galima sakyti, byranti, sparnuota. Jei tiktai kas — į visas puses išlakstys. Ir mums baugu, kad į skirtą vietą jūs nusivešitė tiktai avilius ir perus.

— Kaip nors aš jas parsivešiu. Aš bites pažįstu. Aš visą gyvenimą su jomis bendravau.

Ir štai Panfilyčius dviem vežimais atvežė į stotį šešioliką avilių.

Stotyje jis išsirūpino atvirą platformą. Sustatė ant platformos savo avilius ir uždengė juos brezentu.

Ir štai greit prekinis traukinys pajudėjo. Ir mūsų platforma riedėjo.

Panfilyčius iškilmingai platformoje stovėjo ir šnekučiausi su savo bitėmis...

— Nieko, vaikelukai, — jįsai joms sakė, — parriedėsime! Truputį tamsoje pakentėkite, o ten aš vėla jus į žiedus išleisiu. Ir jūs tenai jau, aš taip manau, pasiimsite, kas jūsų. Svarbiausia, nesijaudinkite, kad aš jus vežu tamsoje. Šitai aš jus tyčiomis brezentu uždengiau, kad jūs paikai neišlėktumėt traukiniui beeinant. Priešingu atveju jūs į traukinį jau neišoktumėt.

Ir štai traukinys eina dieną. Eina jįsai ir antrą dieną.

Trečiąją dieną Panfilyčius ėmė truputį nerimauti. Traukinys eina lėtai. Kiekvienoje stoty stoviniuoja. Ilgokai stovi. Ir nesuprantama, kada jis atvažiuos į skirtą vietą.

Stotyje "Laukai" Panfilyčius nulipo nuo savo platformos ir kreipėsi į stoties viršininką. Jis paklausė:

— Sakykite, gerbiamasis, ar ilgai mes jūsų stotyje stovėsime?

Stoties viršininkas atsako:

— Iš tiesų, nežinau, gal būti, ir iki vakaro stovėsime.

Panfilyčius sako:

— Jei iki vakaro, tai aš atkleisiu brezentą ir išleisiu savo bites į jūsų laukus. O, mat, josios kelyje pavargo. Trečią dieną po brezentu tupi. Išbadėjo. Negeria, nevalgo ir perų nemaitina.

— Elkitės, kaip norite! Kas man darbo dėl jūsų sparnuotų keleivių! Man ir be to pakanka darbų. O čia aš dėl jūsų perų gaišiu. Dar čia kokios paikystės.

Panfilyčius sugrįžo į savo platformą ir nuėmė brezentą.

O oras buvo puikiausias. Dangus žydras. Liepos mėnesio saulutė žvilga. Aplinkui laukai. Auga gelės. Kaštanų giraitė pražysta.

Šit Panfilyčius nuėmė nuo platformos brezentą. Ir čia pat visa bičių armija pakilo į dangų.

Bitės pasisukinėjo, pasižvalgė ir leidosi į laukus ir miškus.

Keleiviai apsupo platformą. Ir Panfilyčius, stovėdamas platformoje, paskaitė jiems lekciją apie bičių naudingumą.

Bet lekcijos metu iš stoties pastato išėjo viršininkas ir ėmė davinėti signalus mašinistui, kad tasai pajudėtų kelionėn.

Panfilyčius tiesiog aiktelėjo, kai šiuos signalus pamatė. Pavojaus krečiamas, jįsai sako stoties viršininkui:

— Gerbiamasis, neišleiskite traukinio! Visos mano bitės išsilakstysios.

Stoties viršininkas sako:

— O jūs joms švilptelkit, kad jos greičiau atgal suliptų! Ilgiau trijų minučių aš negaliu traukinio sulaikinti.

Panfilyčius sako:

— Maldauju, sulaikykite traukinį iki saulės laidos! Saulei leidžiantis bitės sugrįš į savo vietas. Kraštutiniu atveju atkabinkite mano platformą! Aš be bičių negaliu važiuoti. Čia man tiktai vienas tūkstantis pasiliko, o penkiolika tūkstančių laukuose. Supraskite mano padėtį! Nevertinkit tokią bėdą lengva pėda!

Stoties viršininkas sako:

— Pas mus ne bičių kurortas, o geležinkelis. Pamanyk, bitės išlakstė. O sekančiam traukinys pasakys: musės išlakstė. Arba, sakys, blusos iššoko iš minkštojo vagono. Tai ką gi, ar aš dėl to turiu traukinį sulaikinti? Nejuokinkite manęs!

Ir čia stoties viršininkas vėl signalizuoja mašinistui.

Ir štai traukinys pajuda.

Panfilyčius, nublankęs kaip audeklas, stovi savo platformoje. Rankomis skėsčioja. Žvalgosi į šalis. Ir virpa iš nuoskaudos.

O traukinys eina.

Na, kad kuris bičių kiekis vis dėlto suskubo įskoti traukiniui einant. O didžioji dalis pasiliko laukuose ir giraitė. Ir štai traukinys išnyko iš akių. Viršininkas sugrįžo į stotį. Ir pradėjo darbą.

Rašo jįsai kažką į žiniaraštį. Ir geria arbatą su citrina.

Ir staiga jįsai girdi, kad stotyje kažkas ūžia.

Viršininkas atidaro langą, kad pamatytų, kas įvyko. Ir mato, kad laukiausių keleivių tarpe vyksta sambrudis, bėginėjimas ir maišatis.

Viršininkas klausia:

— Kas įvyko?

Jam atsako:

— Čia trims keleiviams įgylė bitės. Ir dabar likusius puola. Ir tokia daugybė, kad dangus pajudo.

Ir čia viršininkas mato, kad visas bičių debesis skraido aplink jo stotį.

Suprantama, jos ieško savo platformos. O platformos nėra. Jįsai nuvažiavo. Štai jos ir metėsi į žmones ir kur kliuvusios. Vos tiktai viršininkas panorėjo nutolti nuo lango, kad išeitų į stotį, kaip staiga pro langą įlėkė daugybė iširdusių bičių.

Viršininkas nutvėrė rankšluostį ir pradėjo juo mosuoti, kad išvytų bites iš kambario.

Bet, matyt, tatau jį ir pražudė. Dvi bitės įgylė jam į kaklą. Trečioji — į ausį. Ketvirtoji įgylė jam į kaktą.

Įsisukęs į rankšluostį, viršininkas atsigulė į kanapą ir pradėjo graudingai stenėti.

Greitomis atbėga jo padėjėjas ir sako:

— Be jūsų, bitės įgylė į veidą dežuruojančiam telegrafistui. Ir jis dabar atsisako dirbti.

Stoties viršininkas, gulėdamas kanapoje, sako:

— Ai, kas gi daryt?

Čia atbėga dar vienas tarnautojas ir sako viršininkui:

— Biletų kasininkė, jūsų žmona, Klavdija Ivanovna, šią minutę įkasta į nosį. Josios išvaizda dabar yra galutinai pagadinta.

Stoties viršininkas smarkiau sustenėjo ir pasakė:

— Reikia greičiau grąžinti platformą su šituo išprotėjusiu bitininku.

Viršininkas pašoko iš kanapos ir pradėjo skambinti telefonu. Ir iš sekančios stoties jam atsakė:

— Gerai. Platformą tuojau atkabinsim. Bet mes neturim garvežio, kad ją jums grąžintume.

Stoties viršininkas rėkia:

— Garvežį mes atsiųsim. Greičiau atkabinkite platformą. Jau mano žmoną bitės sugylė. Mano stotis "Laukai" ištuštėjo. Visi keleiviai pasislėpė pasiūrėję. Tiktai vienos bitės skraido ore. Ir aš atsisakau išeiti į gatvę, tegu vyksta katastrofos.

Ir štai greitomis platforma buvo pristatyta.

Visi lengviau atsikvėpė, kai pamatė platformą, kurioje stovėjo Panfilyčius.

Panfilyčius išakė platformą pastatyti toje pat vietoje, kur jįsai stovėjo. Ir bitės, pamačiusios šią platformą, tuojau prie jos sulėkė. O bičių buvo tiek daug ir josios taip skubiai ėmėsi užiminėti savo vietas, kad jose įvyko spūstis. Ir toks jų spiečių iškilis gaudesys ir toksai užimas, kad sustaugė šuo ir balandžiai pakilo į dangų.

Panfilyčius, stovėdamas platformoje, pritarinėjo:

— Dėkui, vaikelukai, neskubėkite! Laiko yra. Užiminėkite savo vietas pagal savo bilietus.

Po dešimties minučių viskas nutilo. Įsitikinęs, kad viskas tvarkoje, Panfilyčius nulipo nuo savo platformos.

Ir buvę stotyje žmonės jam ėmė ploti. Ir Panfilyčius, tarsi artistas ėmė jiems lankstyti. Ir čia pat pasakė:

— Nuleiskite savo apikakles! Atskleiskite veidus! Ir liaukitės drebėti dėl savo likimo — gylimų daugiau neįvyks.

Ir, tarsi pasakęs, Panfilyčius nužygiavo pas stoties viršininką.

Viršininkas, apsigaubęs rankšluoščiu, tebegulėjo kanapoje. Jisai aiškėjo ir dejavo. Bet jisai dar labiau sudejavo, kai Panfilyčius įėjo į kambarį.

Panfilyčius pasakė:

— Man labai gaila, gerbiamasis, kad mano bitės jus sugylė. Bet dėl to jūs patsai kaltas. Negalima taip nepaisyti reikalų, nepriklausomai nuo to, ar būtų jie dideli, ar maži. Bitės šito nepakenčia. Josios be kokių šnekų dėl to gilia žmones.

Viršininkas dar labiau sudejavo, o Panfilyčius tęsė:

— Bitės absoliutiškai nepakenčia biurokratizmo ir jų likimo nepaisymo. Jūs su jomis pasielgėte taip, kaip, gali būti, elgiatės su žmonėmis, — ir štai jums atlyginimas.

Panfilyčius pažiūrėjo pro langą ir pridėjo:

— Saulėlydis įvyko. Mano bendrakeleivės užėmė savo vietas. Turiu garbės atsisveikinti! Mes važinujam.

Stoties viršininkas vos linktelėjo galva — vadinasi, keiliaukite greičiau! Ir tyliau sušnabždėjo:

— Ar visas bites pasiėmėte? Žiūrėkite, nepalikite mums ko nors!

Panfilyčius sako:

— Jeigu dvi-trys bitės ir bus pas jus pasilikusios, tai iš to bus jums naudos. Savo ūžesiu jos jums primins paskutinį įvykį.

Taręs šiuos žodžius Panfilyčius iš patalpos išėjo.

Sekandį dieną vakarop garbingasis mūsų Panfilyčius parvyko su savo gyvuoju pirkinium paskirties vieton.

Kolchozninkai jį pasitiko su muzika.

VĒLINIŲ ISTORIJA

Dabarties vėlinių pasakojimų nieks nėrašo. Didžioji priežastis — nieko tokio vėlininio gyvenime nebeliko.

Visokia kalėdinė velniava, numirėliai ir stebuklai, kaip kad sakoma, virto padavimais.

Numirėliai, tačiau, pasiliko. Apie vieną numirėlį galiu jums, piliečiai, papasakoti.

Šis tikras padavimas nutiko prieš Kalėdas, Rugsėjo mėnesį.

Šią istoriją man pateikė vienas vidaus ir vaiku ligų gydytojas.

Šis gydytojas buvo pusėtinai susenėjęs ir visiškai žilas. Ar jisai dėl šio fakto pražilo, ar iš viso pražilo — nėra žinios. Tikslai iš tikro jis buvo žilas, ir jojo balsas buvo prikimęs ir priduses.

Taigi ir dėl balso. Nėra žinios, dėl ko jis balsą pragerė. Dėl fakto ar aplamai. Bet reikalas ne tas.

O kartą sėdi šis gydytojas savo kabinete ir galvoja:

“Taigi, pacientai, galvoja, dabartės beverčiai eina. Kiekvienas linkęs pagal draudkortelę gydytis. Ir nėra tokio, kuris į privatinį gydytoją kreiptųsi. Tiesiog nors mesk savo amatą.”

Ir staiga skambutis.

Įeina vidutinio amžiaus pilietis ir skundžiasi gydytojui negalavimu. Ir širdis, taigi, jo visą laiką slovinėja, ir aplamai jisai jaučia, kad greit po šio pas gydytoją vizito jisai mirs.

Gydytojas ligonį apžiūrėjo — nieko tokio. Visiškai kaip jautis sveikas, paraudęs, ir ūsai aukštyn užriesti. Ir viskas vietoje.

Ligoniumi gydytojas parašė amonijaus — anyžiaus lašų, paėmė už vizitą septynis dešimtukus, palingavo galva. Po to jie ir atsiveikino.

Kita dieną tuo pat metu ateina pas gydytoją seneliukė, juoda skara apsigaubusi. Kas minutę šnypščia nosį ir verkia. Sako:

— Anadien, sako, buvo pas jus atėjęs mylimasis mano broliavaikis Vasilijus Ledencovas. Ir štai jis, pagalvokite, šian die naktį mirė.

Ar negalima po šio jam parašyti mirties pažymėjimą.

Gydytojas sako:

— Labai, sako, nuostabu, kad jis mirė. Nuo anyžiaus lašų tik retai kas miršta. Tačiau, sako, mirties pažymėjimo duoti negaliu — reikia man mirusį pamatyti.

Seneliukė, Dievo gėliukė, sako:

— Labai puiku. Eikite tad su manim. Čia netoliese.

Gydytojas pasiėmė instrumentą, apsiavė, pagalvokite, kaliošais ir išėjo su senele.

Ir štai jiedu pakyla į penktąjį aukštą. Įeina į butą. Iš tikrųjų smilkalais pakviptę. Velionis ant stalo paguldytas. Aplin-

kui dega žvakės. Ir senelė kažkur graudžiai kriuksti. Ir gydytojui sieloje pasidarė taip nuobodu ir blauro.

“Koksai aš, galvoja, senas krienas, kaip baisiai apsirikau. Kokia gaisatis dėl septynių dešimtukų!”

Sėdasi jisai prie stalo ir skubiai rašo pažymėjimą. Parašė, atidavė senutei ir neatsisveikinęs paskubomis išėjo. Išėjo. Atėjo iki vartų. Ir staiga atsiminė — tegu paibelis, kaliošus pamiršau.

“Koks, galvoja, vargas dėl tų septynių dešimtukų. Reikės vėl aukštyn šliaužti”.

Pakyla vėl jis laiptais. Įeina į butą. Duryš, žinoma, atviros. Ir staiga mato: velionis Vasilijus Ledencovas sėdi ant stalo ir batų varščius varsto. Bato raištį jisai varsto ir su senute dėl kažko nesudera. O senutė, Dievo žibutė, aplinkui stalą vaikšto ir pirštu žvakės gesina. Pirštą paseilina ir gesina.

Labai dėl to gydytojas nustebo, norėjo iš išgascio surikti, bet susilaikė ir, kaip buvęs be kaliošų, — leidosi lauk.

Parbėgo namo, krito į kanapą ir iš išgascio dantimis kalena. Paskui išgėrė amonijaus — anyžiaus lašų, nusiramino ir paskambino milicijai.

O sekandį dieną milicija visą šią istoriją išaiškino.

Paiškėjo: skelbimams rinkti agentas, Vasilijus Mitrudanovičius Ledencovas, pasisavino tris tūkstančius valsybės pinigų. Su šiais pinigais jis norėjo švariai išnykti ir pradėti naują malonų gyvenimą. Bet vis dėlto, neteko.

Kaliošus gydytojui sugražino maždaug po trijų mėnesių, po visokių ilgų procedūrų, skelbimų, prašymų ir vaikštynių įvairiose vietose.

Iš viso, gydytojas, palyginti, laimingai išsikapanojo ir, be išgascio ir nervų sukrikimo dėl ilgo kaliošų neįsidavimo, kitų nemalonumų neturėjo. Ir, papasakojęs man šią istoriją, gydytojas atsidūscijęs pridėjo:

— Turėdamas tris tūkstančius, šis fruktas norėjo už septynis dešimtukus iš šio pasaulio išnykti, bet medicina neleido. Štai kur nuveda žmones pinigų godas.

(Bus daugiau)

BUKITE PASIRUOŠĘ VARTOTI NAILONA

Tai naujas Au-Tow raištis. Jis stiprus kaip plieninis, tačiau labai lengvas, švarus ir lengvai vartojamas. Net vaikas gali jį pritvirtinti nuo bumperio iki bumperio. Galima patraukti mašiną, sunkvežimį ar traktorių. Telpa mažame mašinos stalčiuje.

100% nailono gaminy su nerūdinančiomis sagtimis galuose. Tikrai būsite juo patenkinti, jei ne — gražinsime pinigus. Nepraleiskite progos jį užsisakyti.

\$8.00 Vertės gausite už \$5 užsakę paštu.

TOWN & COUNTRY PRODUCTS

4726 N. E. Holsey Dept. A. F. Portland, Oreg.

ĮTRAUKITE Į MISIŲ UZ GYVUS IR MIRUSIUS NARIŲ SĄRAŠĄ

Nazareto Lyga yra įsteigta šv. Viator'o klieriku, norinčių suteikti savo draugams galimybę pasidalinti dvasiškomis tikėjimo gėrybėmis.

DVASINĖS GERYBĖS NAZARETO LYGOS YRA ŠIOS:

1. Tūkstantis mišių atnašaujama už gyvus ir mirusius narius.
2. Pirmą kiekvieno mėnesio dieną laikomos mišios už gyvus, o paskutinę už mirusius narius.
3. Visi vienuolyno broliai ir klierikai (kandidatai į kunigus) aukoja savo komunitą 1-ji mėnesio sekmadienį.
4. Kiekvieną dieną kalbamos specialios maldos už visus Gerardius įvairiose vietose gyvenančių Viator'o narių.
5. Šv. Viator'o klierikai dalinsis mišias, maldas ir kitas dvasiškas gėrybes su savo nariais, kol ši religinė bendruomenė egzistuos.

Membership Form

Fr. Cusack, C. S. V.
Our Lady of Arlington, Arlington Heights, Ill.
Dear Father: Please enroll as a Perpetual Member in the Nazareth League and send certificate to:

Enrolled by City
Street state
zone
Perpetual Membership Individual \$10.00 each
Perpetual Membership Family \$40.00 each
Annual Membership Individual \$2.00 each
Annual Membership Family \$5.00 each

NELAUKITE - RYTOJ GALI BŪTI PERVELU!

Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilus ar šaip ką apdrausti, reikalaukite agento, arba brokerio, kad iš perūpintų jums pailsą per mūsų kompaniją. Nelaimei būtikus, neturėsite jokių nemalonumų.

*Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters

O'MALLEY & McKAY, Inc.

222 WEST ADAMS STREET, K AMBARYS 1047
Telefonas: CEntal 6-5208

Generaliai Agentai Šių Kompanijų:

COLUMBIA INSURANCE COMPANY
PEARL ASSURANCE COMPANY
LUMBERMEN'S INSURANCE COMPANY
MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO
MICHIGAN FIRE & MARINE INSURANCE COMPANY
AMERICAN AUTOMOBILE INSURANCE CO
MASSACHUSETTS BONDING & INSURANCE CO

ALEKSAS AMBROSE

Copyright 1960

CHICAGOS LIETUVIŲ ISTORIJA

(Tęsa)

Unijos vadovybei priėmus viršuje minėtą rezoliuciją, tuojau buvo užpultas unijos organizatorius P. Galskis, kuris tuo pačiu metu buvo ir NAUJIENŲ bendrovės pirmininkas. Galskis buvo verčiamas aiškintis, kaip jis galėjęs leisti bendrovei sumažinti darbininkams algas. Galskis pareiškė, kad apie algų mažinimą pirmą kartą jis išgirdęs siuvėjų lokalo vadovybės posėdyje. NAUJIENOSE niekad šio klausimo jam neteke girdėti. Galskis pridėjęs, kad nesusipratimas su darbininkais kilęs dėlto, kad keli jų panoro išmesti Kl. Jurgelionį iš menadžeriaus pareigų. Darbininkai, aišku, tokio reikalavimo negalėjo statyti, nes ne jie samdė bendrovės menadžerių. Tai buvo bendrovės direktorių reikalas.

Rugs. 2 d. paaukota nuo karo nukentėjusiems Rusijos žmonėms \$150.00. Pinigai pasiūsti į The Friends of Soviet Russia.

Rugsėjo 29 d. gautas siuvėjų unijos organo DARBO redaktoriaus V. Poškos laiškas, kuriame jis sako, kad nespausdins čekiečių siuvėjų priimtos rezoliucijos prieš NAUJIENAS. Siuvėjų vykdomasis komitetas, plačiai aptaręs šį reikalą, vis dėlto nutarė išversti priimtą rezoliuciją anglų kalbon ir pasiūsti generaliniam unijos sekretoriui Schlosbergui.

Tą pačią dieną gautas NAUJIENŲ darbininkų laiškas. Darbininkai reikalavo, kad siuvėjų unijos vadovybė atšauktų priimtą rezoliuciją prieš NAUJIENAS ir jų vedėjus, kaip neteisingą, neturintį pagrindo. Siuvėjų vadovybė buvo pareiškusi užuojautą NAUJIENŲ darbininkams, o dabar tie patys darbininkai prašė viską atšaukti. Taryboje kilo smarkus ginčas, nutarta NAUJIENŲ darbininkams atsakyti laišku, bet vis dėlto šis klausimas nutarta palikti siuvėjų lokalo susirinkimui. Aiškiai matėsi, kad ne NAUJIENŲ darbininkų reikalai jiems rūpėjo, bet bendrovės vadovybės diskreditavimas.

Spalio 6 d. nutarta nupirkti lietuviškų knygų už \$10.00 ir pasiūsti jas į Lietuvą.

Spal. 7 d. nutarta pasiūsti delegatus į Badaujančiai Rusijai šelpti konferenciją.

Lapkričio 3 d. Friends of Soviet Russia komiteto nariai padarė metinės savo veiklos raportą. Iš pranešimo paaiškėjo, kad lietuviai Chicagoje per metus surinko \$5,697.00 aukų badaujantiems Rusijos žmonėms. Tą pačią dieną nutarta šaukti protesto mitingą prieš tuometinę Lietuvos valdžią.

Lapkr. 4 d. nutarė į The Friends of Soviet Russia Šelpimo Fondą mokėti po \$5.00 į mėnesį, kol bus reikalas.

Gruodžio 8 d. oficialiame siuvėjų vadovybės posėdyje delegatas visiems pranešė, kad Chicagoje jau susiorganizavo komunistinių draugijų centras. Jis pasivadino Chicago Draugijų Sąjūdis. Taip pat pranešė, kad prie jo prisijungė 17 įvairių draugijų. O 1923 m. sausio 17 d. posėdyje komunistai dar toliau nuėjo. Jie nutarė, kad kiekvienas 269 lokalo valdybos narys išigytytų komunistų kontroliuojamos Russian American Industrial Corporation šerų.

Balandžio 6 d. lietuvių kontroliuojamas siuvėjų lokalas pasiuntė savo atstovus į vadinamą Labor Party konferenciją. Bet įdomiausias nutarimas padarytas liepos 13 dieną. Lietuvių lokalo vadovybė nutarė pasmerkti Dr. A.L. Graičiūną už tai, kad jis Shan Co. organizavo streiklauzius. Kaip žinome, gyvenimo pabaigoje Dr. Graičiūnas rašinėjo komunistų kontroliuojamai spaudai, bet politinis jų "bendradarbiavimas" prasidėjo žymiai anksčiau. Jis prasidėjo netikėta protesto rezoliucija.

Didžiausias čekiečių dėmesys buvo nukreiptas į kovo 14 dienos nutarimą. Iki to meto visos aukos ėjo Rusijon, o kovo 14 d. nutarta surinktus dolerius siūsti į Vokietiją badaujantiems vokiečių darbininkams. Kaip žinome, Vokietijoje nepavyko spartakiečių sukilimas. Didokas komunistų skaičius pateko į kalėjimą. Reikėjo šelpti ne tik Rusijos badaujančius, bet ir Vokietijoje kalinamus. Tos pačios dienos posėdyje padarytas dar vienas nelauktas nutarimas, būtent: garsintis komunistų laikraštį "Daily Worker". Iki to meto visais lietuvių siuvėjų reikalais buvo dedami pranešimai NAUJIENOSE. Daugumas siuvėjų skaitė NAUJIENAS. Jie žinojo, kada ir kur šaukiami siuvėjų susirinkimai. Už pranešimų paskelbimą NAUJIENOS nieko neimdavo. Bet bolševikinė lokalo vadovybė negalėjo pakęsti NAUJIENŲ, nes šio dienraščio redaktoriaus gana aštriai kritikuodavo komunistus. Pirmomis revoliucijos dienomis jis rašė, kad panaikinus Rusijoje demokratinę santvarką, prasidės skurdas, vargas ir badas; kad bus sukelta ne pasaulinė revoliucija, bet pasaulinis badas. Kaip matome, lietuviai siuvėjai jau buvo prasomi šelpti badaujančius ne vien Rusijoje, bet ir Vokietijoje.

(Bus daugiau)

GARSINKITĖS NAUJIENOSE

SHOPPERS GUIDE

BUY WITH CONFIDENCE

FROM YOUR NEIGHBORHOOD MERCHANT.

You'll never find better values at lower prices, than you will during this pre-holiday season. The firms listed below, are your guarantee for dependability, service and satisfaction. Their concern is that you are satisfied when you shop their store, and have received the finest service and the best quality merchandise. Ask about Xmas gift layaway plans. Keep this section for handy reference.

ALICE FASHION & LINGERIE

Puikios mados
elegantiškoms moterims.
Suknelės — sportui rūbai — baltiniai ir kojines. Pigiai daromi reikalingi pataisymai. Taip pat turime prekių jaunoms merginoms, įvairūs dydžiai.
8248 S. RACINE AB 4-1147

CHAIRS, REUPHOLSTERED

Custom made slip covers, drapes, bedspreads.

Customer's own material.
Reasonable.
Call HE 4-7825.

VOGUE CARD AND GIFT SHOP

Card's and Gifts
For all Occasions
2410 W. 63rd St.
PR 6-6580

ROY'S RADIO & T.V. SERVICE

2607 West 63rd Street
All Work and Parts Guaranteed
Batteries and all Name Brand TNBES Available Now

Call: GRovehill 6-6614

J. & P. CARD & APPAREL, SHOP

Hallmark pasveikinimai, ponioms suknelės, jaunoms merginoms įvairių dydžių (Half Sizes)

PO 7-3883

4322 W. 63rd Street

THE GIFT STUDIO

Europietišku stilium piauštytas kristalas, moderniškai papuošalai. Įremuojami - paveikslai.

2449 W. 63rd St.
PR 6-1500

Duoną ir įvairias skoningas bulkutes kepa

BRUNO'S KEPYKLA
3339-41 S. Lithuania Ave.
Pristatome į visas krautus ir restoranus, taip pat išsiunčiame į visus artimuosius miestus.
Tel. CLiffside 4-6376

PANIK CONST. CO.

Perdirbami ir remontuojami įvairiausių rūšių porčiai — Tinkavimas — Apkalimas — Garažai — Cemento darbai — Stogai — Padidinimai — Elektros darbai — Vamzdžiai.
HU 6-9288.

STUDIO T. V. SERVICE

6315 S. Ashland HE 6-4646

T. V. & Radio patarnavimai kreditan. Veltui apskaičiavimai, jei prašydami patarnavimų, paminėsite šį skelbimą.

LADDIE PEKNIK

Generalinis Kontraktorius
Cemento darbai — Medžio darbai — Garažai — Pakeliamos durys — Šaligatviai.
Turi leidimą — Apdrausta.
RO 2-0593
2645 S. PULASKI

MASTER TAILOR

Ready to wear Suits, Coats, Trousers & Jackets.
Sport Jackets & Suburban Coats
Mens Suits made to order
Dry Cleaning & Repair
7111 S. WESTERN AVE.
PR 6-9410

DELICIOUS CAKES FOR WEDDINGS

SHOWERS — BIRTHDAYS
"Highest Quality—Lowest Prices"
Try our Delicious old Fashioned RYE BREAD
ORIGINAL BAKERY
1741 W. 51st St. — PR 6-8414

VILLARI FLORIST SHOP

GALIMA UZSISAKYTI GELIŲ ĮVAIRIOMS PROGOMS
Atdara 9 val. ryto iki 7 val. vakaro.
Sėkmadienį 9 val. iki 3 val. p. p.
6824 S. WESTERN AVE.
PR 6-5811
PR 6-5812

LAKE MOHAUE ESTATE & RANCHOS

For information as to how you can become an owner of Arizona acres, for only \$10.00 down and \$10,000 per month. Call Col. George B. Craig & Associates, at MI 2-4101 — Ext. B1 or come in and see our movie on Arizona, and have coffee with us.
612 N. Michigan Ave.
Suite 203 — M 2-4101

CRYSTAL CLEANERS & TAILOR

We are both losing money if you don't trade with US.
\$1.00 Discount with \$3.50 Dry Cleaning order
6604 So. WESTERN
GR 6-9637

FOR THE WOMAN WHO CARES FOR THE VERY BEST

- Contour hair shaping
- Custom hair styling
- Permanent waving & Hair coloring

POWDER BOX BEAUTY SALON

2505 W. 63rd St. — PR 6-0767
Open Tue. 12—9, Thu., Fri. 9 A. M. to 9 P. M., Sat. and Wend. 9 A. M. to 5 P. M.

CAMERAS and SUPPLIES

MARQUETTE PHOTO SUPPLY

Gifts for Camera Fans. Bolex Authorized Dealer, Kodak, Leica, Bolex, Revere, Bell & Howell.
3314 W. 63rd St.
PR 6-8998

LEO'S SPECIALTY SHOP

OUR SPECIALITY

MATERNITY WEAR

Since 1939

Kalbame lietuviškai

3146 W. 63rd St.
PR 6-2330

NESIDUOKITE APGAUNAMI!

Mes atliekame darbus mūsų paskelbtomis kainomis. Naujas čerpinis stogas 48x21 pėdos — pilna kaina \$205. Expertiški stogo pataisymai. Naujas plokščias stogas 54x21 pėdos 5156. Veltui apskaičiavimai. Nereikia imokėti.

GUARANTEED ROOFING CO.
3021 W. 63rd St. — HE 6-0833

J. & L.

PLASTERING

FREE ESTIMATES

PR 6-2097

5317 S. ASHLAND AVE.

Best wishes for the Holiday Season

FRANK'S MEAT MARKET

FRANK SMILGIS, OWNER

"Shop and save with us"

Phone PRospect 6-5801

2519 West 71st Street

CHICAGO 29, ILL.

AIRPORT TOY & HOBBY CENTER

GAMES & PUZZLES

Toys & Hobbies for Children

of all Ages.

Use our Layaway Plan

5636 W. 63rd St.

PO 7-5685

"Naujienos" bolševikams

yra rakštis jų akyje!

VANDER WAGEN

Coal Fuel Oil

4552 W. 63rd St.

All Phones POrtsmouth 7-8020